

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr.
Bérmentellen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.
Észlatok nem adtnak vissza.
Egyes szám ára 15 kr.
A szilárdítás minden garmond sor díja 20 kr.

HÍRDETÉS DÍJA
Hivatalos hirdetéseknek: Minden sor után 1 kr. Azonfelül bélyeg 50 kr.
Kiemelt díjazottak a körrel ellátott hirdetésekért termékekért aszerint minden négyzetcentim. után 3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

KOSSUTH LAJOS †.

Kossuth Lajos ravatala előtt állunk. Láztól izzó agyam előtt, az emlékezet ködfátyolán keresztül végig vonul egész titáni alakja, a milyenek őt ifju szívvel, férfi kora delén, sikerei dicsfényében láttam.

Azonmagasztos nagy eszméknek, melyek kortársaimmal együtt engem is örök hivatásúvá avattak fel, ő volt a vezére, az ígérő földének, az állami utópiának Mózes: a szabadság hitvallásának prófétája. Azon harcosok sorába tartoztam, kik nem vakbuzgó, de látnoki odaadással követtek vezéruket abba a harcba, mely egy új, egy szent, egy dicső Magyarország kivívásáért küzdött — elébb a szó hatalmával.

És annak a hatalmas szónak is ő volt a fölkejtője. Soha olyan szónokot nem fog a föld teremni: ki meg tudta gyújtani a jéghegyet s el tudta oltani a flegetont szónoklata büverejével.

S a mit a teremő erejű szó, a mit a világgyújtó eszme létre hozott: az egységes Magyarország, a szabad nép, a jogegyenlőség, a felszabadult gondolat, — az örökké megmarad, s mind ezek a kincsek egy újjászületett nemzetnek Kossuth alakjától elválaszthatatlanok.

De a sors magasabb árt követelt tőlünk, mint szavakat és eszméket. Tetteket és áldozatokat. S a milyen volt a sors követelése: olyan nagy volt a nemzet áldozatkészsége.

A történelem ingyen nem adja a diadalokat. A magyar nemzetnek keresztül kellett menni a vér- és tüzkeresztségen, hogy létjogát bebizonyítsa. Azokat a lapjait a tör-

ténelmnek, a mikre e nagy dicsőséges küzdelem van felírva, mindig lelketemelő érzéssel fogja olvashatni az utókor, s megtalálja bennük a vezéralakot.

A harc bizonyított; de nem nyert. Egyet kifeleedtünk ideális számításuukból: azt, hogy Európa közepében lakunk: ránk mindenki nehezedik, mi senkire sem támaszkodunk.

Ujból kellett kezdeni a munkát; más alapon építeni fel a romba dült ideált. A nemzet hozzá járult e munkához.

Csak ő maga maradt meg a régi alapkövőre.

És látta hazáját mindig távolabb-távolabb haladni az ő sziklájától, mint egy uszó sziget. Látta az új palmaerdőket felvirulni rajta, látta a jöllet palotáit, a közmívelődés propileomait, a hatalom akropoliszait emelkedni rajta, s mentül szebbnek látta a hazát, annál messzebb tünt az előle.

És maga a hazája csak így látta őt már, mint egy Memnon-szobornak köd-alakját a láthatáron, ki néha megszólal.

És látni fogja még ezután is. Kossuth hamvát akár mely kö alá temessék, az a monumentális ködalak ott marad a határon.

A nemzet nem adhatott neki életében semmit. Egy elmúlt álmot visszaálmogni lehetetlen. S ő neki kevesebb nem kellett. Egy más csillag lakója volt már, aki nem ami érdekeinkkel érez. Most már nincs se mult, se jövő, tud mindent; nem látja tükörből a mi világunkat.

Appellálhatunk az elhunyt nagy szelleméhez.

Kérhetjük, hogy szállja meg az engesztelődés ihletével, fájdalmasan szeretett hazája fiainak lelkületét.

Mi emberek vagyunk mind, kicsinyek és nagyok: földi indulatokkal háborgó a vérünk, szenvedélyeink ösztöne téveszti meg akaratunkat; de ő már a menny lakója, ki nem vitt el innen magával egyebet, mint azt a végtelen honszerelmet, mely az idvezültetket visszaköti a földhöz. Emeljen fel bennünket magához ennél az erőnél fogva!

A magyar nemzet okos és nagy. Mutassa meg a magyar nemzet ez alkalommal, mily nagy tud lenni, ha senki nem emeli; milyen okos tud lenni, ha senki nem tanácsolja; milyen helyesen tud járni, ha senki nem vezeti: saját érző szívének, saját helyes eszén kívül.

Gondolja meg a magyar nemzet, hogy a kerek világon csak egy bizonyos jó barátja van; saját maga; — s csak egy féltelmes ellensége saját maga. — Válaszszon benne!

Valamennyi gyászlobogón elől, melyet a nagy halott ravatala előtt fog vinni a gyászolók tábora, egy fehér zászlót lobogtasson a nemzet: az engesztelődés fehér zászlóját, — az alkotmány oszlopai iránti hódolat szeplőtlen fehér zászlóját. — In hoc signo vinces.

Áldott legyen a föld, mely e nagy szellem hamvait betakarja s áldottak lesznek e hamvak.

Jókai Mór.

(A »Nemzet«-ből.)

TÁRCA.

Törvényhatósági tudósítások.

Kossuth Lajos levelezése.

XIX-ik Levél.

Pest Mart. 12-én 837.

Foglalat: Zempléni választás. szabályok. — Bihar levele az ifjak iránt 's rescriptum. 1) — 1805: 4. ut csinálás. Zalából kir válasz a szabadság iránt, — felírás erre, 's az ifjak dolgában. — Megyei pecsét. — Népvétele. — Mit szabad a Megyének nyomtatni. — wessolényi pere. — Szathmár feir az ifjak ügyében, 's Törv. h. tudos. iránt. — Pesthez irt levél-posta tilalom 's a't.

Zemplén Vármegye Rendei.

A' tisztválasztás elrendezésére azoknak folytatában, miket előbbi levelemben megírtam, 2) még a' következő szabályokat határozták:

Az építő szék 3) előzményeinek a' megírt módon vezérlésére fölhatalmazott választmány a' tisztválasztás folyama alatti zavarok 's visszaélések elhárítására is folyást ügyelni köteles. Illő pedig, hogy ezen nemzeti ünnep szint olly diszszel, csönddel és szertartással menjen végebe, mint más közgyűlés. Azonban tapasztaljuk miképen a' terem gya-

korta előre elfoglaltatván, a' Megye Karai és Rendei közül ép azok, kik a' közdolgot tanácskozással előszokták mozdítani, nem csak üléshez nem juthatnak, sőt ezen diszes polgári szertartásból, ugy szólván kirekesztettek. Úgyeljen tehát a' Választmány, hogy ez ne történjék. Továbbá a' Megye Választottjai közül 17. a' Főispán nevezettjei közül pedig 6, vagy is az egész küldöttség fele 4) a' Főispánnal, 's a' kik még (kivált a' kül Vgyebeliéből) alkalmatlanság nélkül beférhetnek, a' terem karzatán foglaljanak helyet. Igy az elnökség körüli zsbaj, és tolongás meg fog gatoltni, a' kijeltek nevei érthetőbben lesznek halhatók, 's táblára is iratván, mindenki által megzemlélhetők. Az említett 23 tagbéli választmány folyást a' Főispán körül maradjon. őt a' czél eszközlésében segítse, a' jó rendet tartsa fel, egyszersmind a' tisztválasztás folyamának is bizonyosága legyen, 's annál fogva ha a' többség akaratját felkiáltásból ki nem vehetné tisztán, jelentse ki a' Főispánnak, hogy fejenkénti szavazásnak kell történni, mire a' Főispán azt elrendelni tartozzék.

A' szavazás pedig (mely ekkorig a' legfortélyosabb factioknak 5) volt kitéve: e'kép eszközöltessék: a' tisztválasztást megelőző közgyűlésből járásonként a' sz. bírákhoz két t. b. 6) rendeltessék, kik a' választási joggal bíró személyeket összeírják. — Az összeírási lajstromok kiadatnak a' sokszor nevezett választmánynak, mely is 6 járásra feloszlik, 's azokkal együtt, kiket e' végre a' Főispán még

4) Tehát az 's építő szék' az előző főispánnal együtt 47 tagból állott.

5) Csélfogásoknak.

6) Táblabíró.

7) Szavazatszedőkön.

8) Jelölt.

1) Az akkori legfőbb kormányhatóságtól, a kir. kancelláriától, a bebörtönözött ifjak, t. i. Lovassy László és István, Pulszky Ferenc s Vukovics Sebő ügyében érkezett leirat.
2) A XVIII. Levél mult számunk Tárcájában jelent meg; — ott azonban, mlnthogy a birtokunkban lévő példány csonka, a Tisztválasztásról szó nem volt.
3) Azaz restauráló szék.

Kossuth temetése napján.

A magyar nemzet elérkezett az ő Kalváriájának végállomására. A hazahozott Kossuth Lajos-t, nemzeti büszkeségünket és dicsőségünket, nemzeti bálványunkat is egyuttal, ma átadjuk az anyaföldnek.

Kossuth Lajos úgy ment el hazájától, hogy a közönyös nagy világot a magyarság szent jogai felől tájékoztatja, rokonszenvét és részvétét felkelti, s ha egy titáni agitáció még sikerre vezethet: visszaszerzi a magyarnak a mi elveszettnek látszott.

És hogy jött meg?
Mint csendes halott.

De még így is minő mélységes nagy hatalma van!

Tudom, hogy nem volt a Pó mentén, az Alpeselek alján, csak egy pályaoár is, kinek a Kossuth drága hamvait hozó, fekete draperiával bevont gyászos vonat előretörtetése közben nem hullott volna ki bánatos könnye...

Kossuth Lajos holttestét ma adják át az édes hazai földnek.

Az érzelmek galván-folyama rezgett meg. A nemzeti fájdalom eljutott oda, midőn valóságilag profanáció lenne a vigasztalás. Lelkünk nem fogadja el a vigasztalás hangját, mint a hogy az impregnált fa nem gyullad lángra.

A hit szolgálja vigasztaljon meg Istennel, aki ránk mérte a nemzeti csapást. Az emlékezések orvosa, a vén idő, ám hegeszsze be a nemzeti csapás momentán fájdalmát. A mi hirlapírói tollunk vigasztaló szavakra nem reagál.

Kossuth temetése napján kétszeresen érezzük, hogy ez a vasárnap a magyar nemzet történetében fekete vasárnap lesz örökké. Az 1894. április elseje, Kossuth Lajos, a világsodálta nemzeti hős elhantolásának szomorú napja: történelmi elentőségű nap.

A tállyai kis templom keresztelő medencéjéről a vasuti ör piros zászlajág milyen tengere az időnek, az eseményeknek? ... Az időnek, mely méhében azokat az eseményeket hordta, a melyeknek a hazatérő halott intézője volta. Az eseményeknek, melyek az időt vajudni és szülni készítették.

Micsoda mérték lenne az, melyekkel ezeket az eseményeket megmérni lehetne?

Lehetne-e mérni a mérhetlent?

Valóban, a történelem mértékét alkalmazni csak madártávlatból lehet s mi szállni nem tudunk. Azt a nagy férfit, ki átlag az emberi kor végső határánál fejezte be életét, szívünkhez, érzelmünkhez sokkal közelebb van, mintsem a történelmi alak szoborszerű arányai kibontakozhatnának lelki szemünk előtt.

Érezzük, hogy ez arányok óriásiak; érzi a nemzet, hogyha Kossuth porhüvely a haza fölszentelt földjében pihenésre nem találhat vala, a nélkül a nemzet boldogtalan lett volna mert meg van írva: »A nagy világon e kívül, nincsen számodra hely!»

A nemzeti gyász e végső, legszomorubb napján ha van valami, ami a nemzet sajnó sebére gyógyító irt adhat, csak az lehet, hogy őt itthon temetjük el.

Kossuth Lajos meghalt, el is temetjük, de a honalkotás befejezésre vár.

Imádkozunk és dolgozzunk!

múlne, hogy részegen jelenne meg a szavazásra, az saját alacsony tettével magát szép szabadsága gyakorlásától megfosztotta s nem fog szavazattal birni az egész tisztválasztás alatt.

Végezetre fokossal, ónos, vagy bunkós bottal s más akármely sértő eszközzel a választásra megjelenni tilalmas, kivéven az ünnepélyes szertartás díszére felkötött kardot, a nemesi rendnek kiváltságos czimerét, melyet azonban ha mások sértésére kivonni bátorodnék, a közcsendesség háborítója gyanánt fog büntetett, sőt körülmény szerint az 1687: 14 értelmében rögtön elis fogathatják. A véleményt adó küldöttség Soós János indítványára a kardot is eltíltatni javasolta, e javaslat azonban a közgyűlésen megbukott.

Ezen intézetek mellett a vesztegetés, s pártosság foganatáról biztosítva senki sem lehetven reménylik Zemplén Rdei, hogy a tisztválasztások illő szabadsággal, rendel s méltósággal fognak tartatni, — s azért is mindenkire, s a Főispánokra is hathatósabb kötelező erővel kívánván határozásukat felruházni, azt a Felsőbíró javahagyása alá terjesztették, azon kijelentéssel: hogy mivel annak minden pontjai szoros összefüggésben állanak, ha egész terjedelmében helybe nem hagyatnék, s csak egy pont is elmellőztetnék, a Megye Rendei inkább az eddigi törvényesen gyakorlott rendszer és szokás mellett maradnak.⁹⁾

Azt is elhatározták ez alkalommal Zemplén Vgye Rendei, hogy az *Ügyvéd¹⁰⁾ kar elnökét s levéltárnokát* közbizodalmat kívánó tisztüknél fogva,

⁹⁾ Ez a „határozás” úgy látszik csak jámbor óhajítás maradt és soha nem lépett életbe.

¹⁰⁾ Igy.

Megdicsőült halott! A te drága poraidhoz mindenünnen szent zarándok-utja lesz a magyarnak örökkön-örökké, — a te drága poraidhoz, ahol megtanulja mindenki: mint kell a hazát szeretni.

Oh, áldassék az égi hatalom!
Melytől intézve van a habokon,
A szélvészben az a kis deszkaszál
Min a szegény hajótört partra száll;
Az a csillag, mely fel-feltűnedez,
S az éjben a vándor vezére lesz!

—r.

Kossuthért.

Magyarország mélységes mély gyászba öltözött ma Kossuthért.

Másodszor történik ez most. Először akkor gyászolt ily Magyarországon, mikor az élő Kossuthot elvesztette; másodszor ma gyászol úgy, mikor a holt Kossuthot visszanyerte.

Akkor, negyvenöt éve lesz, mikor Kossuth hontalanná vált, vigasztalan nemzete nevében így kesergett a költő:

„Hunnia nyög letiporva
Sirnak a bús magyarok” ...

Ma, midőn a halál révén Kossuth honába újra visszatért, Hunnia (istennek hála, ma már ugyan nem) nyög letiporva, de biz most is: Sirnak a bús magyarok ...

Zokogó fájdalom vesz erőt a temetés órájában mindenkin, aki hű magyar, vagy a magyaroknak hű barátja.

A nagyur és a kis szolgál, a nábob és a mob, a dugszdag és a házaló koldus könnye szenteli meg ma a Kossuth koporsóját.

Ravatala körül egy nemzet áll.

Fájdalomtól megkövültlen Kossuth sirjának élő szobra ma az egész magyar nemzet.

Vallás és politika rút tusakodásra forralhatják máskor a sziveket. Ma, a nemzet fekete vasárnapján, szent fájdalomban egyesülten hódolnak a lelkek Kossuth nagysága előtt, aki immár sem nem egy vallásfelekezeti, sem nem egy politikai párté, sem nem a szédelgőké, hanem a történelemé, valamennyiünké, az egész magyar nemzeté.

Ma, Kossuth temetése napján, lerakja minden szenvedély ádáz fegyverét. Az az elvakult publikánus is, ki dardája hegyét tegnap még a halott szívébe mártotta, ma megtér, s mellét verve mondja:

Ó csakugyan az isten fia volt ...

És ne gondoljátok, hogy azt a sulyos kölapot, mely első sírboltja ajtaját, bemohosodni engedi a feltámadás agyala. Oh nem!

Kossuth megdicsőült szelleme a koporsóból föl jár és tanácsot tart a közszellemmel, valahányszor az létováza állong a haladás útján és viszi és vezérli nemzetét mindig előre! ...

„Minek nem sírja a jövő

Mert az idővel egyre nő?” ...

Kossuth hírének, — nevének, — dicsőségének!

Áldassék a magyarok istenének szent neve érette!

A harangok, melyek a megdicsőült halottat siratják, ebben az órában ércnyelvükön így kiáltanak hozzánk:

Imádkozzatok!

Imádkozzatok, azt mondom én is, Kossuthért,

úgy a Várnagyot s csendbízatosokat is jövendőben ne a Főispán nevezze, hanem a Megye Rendei választászik — a mivel valóságos anomalia¹¹⁾ bélyegét viselné azon legújabb időbeni gyakorlat, miszerint a Megye gondolatit, lelkét, akaratját szavakba foglaló s hiteles jegyzőkönyvbe szerkesztő¹²⁾ jegyzői hivatal a közbizodalom szerinti szabad választás alól elvonatott, de különben is a Megye levéltára hitelesen bizonyítaná, hogy Zemplén Rdei 1699-től 1794-ig választási jogukat a jegyzői hivatalra nevezte is mindenkor gyakorolták, s abból csak 1799-ben kir. Commissio által¹³⁾ tetteg uttettek ki, követelven tehát elvett hatóságukat a Felsőbíró előtt visszahelyezésért esedeznek.

Dec. 14-én ismét közgyűlés volt. Felolvastott az ifjak dolgában tett felírásra érkezett kir. válasz (egészen hasonló a Pest Vgyeihez) egy uttal Bihar Vgyének Lovassy István első folyamodását környelő¹⁴⁾ levele; Borsodnak tudósítása is, mellyben értesíti a Rket, hogy ő a Kir. táblát törvény szerinti eljárásra felszólította. — Minthogy a dorgáló rescriptum törvényeket hoz fel, jónak látták a Megye rendei ezeket egybevezetése s meghányása végett küldöttséget rendelni. — A küldöttség (:B. Barkóczy Imre elnöksége alatt) nyomosan kidolgozva megmutogató a Rk¹⁵⁾ felírásának helyes voltát, s újabb felírást hozott javaslatba. minthogy az előbbiek okai a kir. válasz által legkissebbé sincsenek megczálolva, — A közgyűlés, mely e véleményt taglalás alá vette

¹¹⁾ Szabálytalanság.

¹²⁾ Igy: szerkesztő.

¹³⁾ Kir. küldöttség.

¹⁴⁾ Körülíró.

¹⁵⁾ Rendek.

aki meghalt, hogy föltámadjon és örökké éljen a közsabadságban!

Zemplén-vármegye és vele S.-A.-Ujhely város és utának mind a 450 község az első között járnak, kik igazi odaadással szívükben gyászolják Kossuth Lajos-t, a nemzet nagy halottját. Amerre szemünk néz, sötét gyász mindenütt. Lapunk mult számából már tudják és ismerik, mit tettek a mozgalom élén állók, hogy mindenben méltó legyen a gyász Kossuth Lajos nagy nevéhez. Mult kori számunk ide vonatkozó tudósításait még a következőkkel egészítjük ki:

Dókus Gyula vármegyei főjegyző, mint a Turinba koszorut vitt s távollevő alispán helyettese, Kossuth Lajos hazánk nagyfiának Budapesten e mai napon végbe menő temetése alkalmára menesztendő százas bizottságot szervezett. A bizottsághoz leendő csatlakozásra felkértettek s a székes fővárosba tegnap reggel egy-két tag híjával már el is utaztak: Ambrózy Nándor, Andrassy Géza gr., Andrassy Sándor gr., Andrassy Tivadar gr., Ballassa István br., Balogh Géza, Bydeskuthy Sándor, Bogyay Zsigmond, Boronkay Farkas, Boronkay Karoly, Bujanovics Béla, Barna Bertalan, Barthos József, Czibur Bertalan; Cseley Lajos, Dienes István, Diószeghy János, Dókus Ernő, Dókus Mihály, Dessewffy Dénes, Fejes István, Ferenczy Elek dr., Fischer Gusztáv br., Freund Salamon, Géczy István, Görgey Pál, Ganzler Alajos, Grosz Antal, Gyarmathy Sámuel, Haas Bernát dr., Hadik Barkóczy Endre gr., Hlavathy János, Hornyay Béla dr., Hornyay Ödon dr., Hönsch Dezső, Haidinger István, Ilésházi Endre, Jelenek Adám, Juhász Jenő, Kazinczy Andor, Kazinczy Artur, Kellner József, Képes Gyula, Klein Nándor, Kóczán Miklós, Konya András, Kossuth Lajos, Körtvélyessy László, Kun Frigyes, Kelemen Kalmán, Komjáthy Gábor, Kossuth Elek, Kollener József, Kovács Gábor, Kossuth János dr., Láczy László dr., Lengyel Endre dr., Lichtschein Sámuel, Löwi Adolf, Láczy Elek, Malonyay Ferenc, Mauks Árpád, Meczner András, Meczner Béla, Meczner Gyula, Miklós Béla, Mizsák István, Mester István, Zempléni Moskovits Géza, Molnár Béla dr., Nagy Béla, Nagy Armin dr., Némethy József, Ormándy Miklós dr., Payzssos Andor, Péchy Adám, Péchy András, Pilissy Ferdinánd, Potoczky Dezső, Pramer Alajos, Puza Sándor, Péchy Gusztáv, Potoczky Kálmán, Pékár Gyula, Pintér István, Reichard Mór, Rosenthal Sándor dr., Sennyey Béla br., Somogyi József, Schön Vilmos dr., Schwarcz Bernát, Szemere Géza, Thuránszky László, Szentiványi László, Szerdahelyi Vince, Szücs Gyula, Sennyey István br., Sennyey Miklós br., Szabó Zsigmond ifj., Szerdahelyi Aladár, Szerviczky Ödon, Szakács János, Szladek Károly, Vass Imre, Visnyey Zoltán, Vitányi Bertalan, Vladár Emil, Widder Márk dr., Zalay Andor, Zinner Henrik, Galgóczy Barna, Kun Zoltán, Fodor Jenő, Szeremley Gábor.

Kossuthért S.-A.-Ujhely. Ujhely város közönsége is őszintén és igaz szívből részese a mérhetetlen nagy bánatnak mely a nemzetet Kossuth Lajos elhunytával rabságba ejtette. Kossuth Lajos vármegyénkben pillantotta meg az isten szabad egét. Ujhelyben a mindig hazafias szellemben munkált piaristák iskolájában szívta magába a hazaszeretet és szabadság érzelmét. Később, évek

keves számú volt. — Ellene szóllottak a második Alispánon Szent-Iványi Károlyon kívül Gönczy Sámuel és Palfy (jó hosszú beszédnek készülve, valamint Jantó Sándor aljegyző is) Kelemen, Nagy László, Göcse, Lehoczky László t. bírák, Kossuth András főjegyző, Viczmány János főbíró kik azonban (:Palfy tb. kivéve, mert ez azt igyekezett megmutatni, hogy az egész dologban nincs sérelem) mindnyájan megegyeztek, hogy a tárgy jövő országgyűlésre sérelemnek feljegyeztesse. Ujabb felírást sürgettek B. Vécsey, Fáy, Soós, Nyomárkay, Buday t. bírák, Erva András és Nyevecskey tiszti alügyvéd¹⁶⁾. — Zemplénben conclamatiókból¹⁷⁾ nem szoktak végzések hozatni, hanem a szóllók többsége szerint. És így most végzéssé lön: hogy a Megye Rendei újabb felírást nem tesznek, hanem az előleges sérelemek közé országgyűlésre feljegyzik a kérdéses tárgybani sérelmet. — A kir. válasz végén a részben is utasítottak a Rk, hogy felírásaikat csak magyarul ne szerkezzék,¹⁸⁾ hanem magokat az 1805-ki törvényhez alkalmaztassák. — a megye Rendei elfogadták.

Jegyzésre méltó még e gyűlésről: hogy Zemplén Vgyének rosszul tagosított szerfelett hosszú fekvése miatt temérdek csinált utakra lévén szükség; dolgoztatott is már igen sokat, de nem a legjobb sikerrel mindenütt, mivel évenként roppant erő fordítatik új utak készítésére, s míg ezek elkészültek, az illőleg nem tatarozott régiebbek már elromlottak. — E tekintetből most arról gondoskodtak a Megye Rdei, hogy állandó útkaparókat állítsanak. Erre pénz vala szükséges, de honnan,

¹⁶⁾ Igy.

¹⁷⁾ Lärmázásokból.

¹⁸⁾ Igy: Szerkezzék.

Folytatás az 1-ső mellékleten.

I. melléklet a „Zemplén“ 13-ik számához.

során által, itt szolgálta a közügyet addig, míg el nem indult az utra, föl, a magasba, honnan szelleme, mint vezérlő csillag bevilágosított a sötét éjbe, melyben nemzete bolyongott.

Ezért nagy a mi gyászunk és mérhetetlen nagy a mi bánatunk, Kossuth mielőtt a nemzeté lett, már a miénk volt.

A fájdalom és részvét megnyilatkozása az a külsőség is, melyben gyászunknak kifejezést adunk. A köz- és magán épületeken száz számba lengnek a gyászos lobogók, hirdetve a legszomorubb érzést, mely mindnyájunk szívét eltöltötte. Boltok kirakatai gyászos pompával ékeskednek és résztvevők csoportja nézi fekete keretes képását nagy halottunknak. Ma pedig száznál több polgártársunk vesz részt Budapesten a nemzettel Kossuth Lajos temetésén.

A város képviselőtestülete az elmúlt hét szombatján tartott közgyűlésén tanácskozott a fölött, hogy mi módon röjje le kegyeletes tartozását az immár megdicsőült Kossuth emlékezte iránt. Elhatározták, — hogy:

A város képviselőtestülete a halálesetet tudatód, mult számunkban közölt gyászjelentésen kívül a mai nap reggeltől a f. hó 4-ének esti 6 órájáig a város közönsége mély gyász tartására hívassék fel és annak a nagy halottnak méltóan külsőleg is kifejezés adassék. Az iskolai előadások szüneteljenek, az üzletek zárva tartassanak. A felekezetek előjárói felkértek, hogy a temetés óráiban a tornyok összes harangjait megszólaltassák.

A hitfelekezetek lelkeszei felkértek, hogy 4-én gyászistentiszteletet tartsanak, melyre a közönség meghívandó lesz.

Elhatározták továbbá, hogy a Budapesten ma tartandó temetésen a várost küldöttség képviselje és a ravatalra Ujhely város nevében koszorút helyezzenek. A 100 tagból álló küldöttség Ujfalu Eöndre főbíró vezetése alatt a tegnapi reggeli vónattal utazott el Budapestre.

Az emlékszóborra való gyűjtést a város 100 fős adománygyűjtésével megnyitotta.

Elhatározták, hogy volt polgárának egykori lakóházát mely a Kossuth-utcán van és most Fejes István ref. lelkész tulajdona, diszes emléktáblával jelelik meg.

Határozatba ment, hogy a megdicsőült arc-képét életnagyságban megfestetik és a városháza tanácstermében*) felfüggesztik.

Végül, elhatározták, hogy az ujhelyi főgimnáziumban szegény tanulók segítésére Kossuth-alapítványt létesítsenek; arra a gyűjtést megindítják. A város maga részéről erre a célra 1000 forint megszavazott.

Városunk hazafias és derék képviselőtestülete, ime, méltóan róttá le, kegyeletes adóját annak emlékezte iránt, ki minden magyar szívében örökké élni fog.

Kossuthért Sárospatak. Sárospatak városnak, melynek falai között egykor Kossuth, mint jogász lakott, képviselőtestülete, írja az „Óráló“, márc. 24-én rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyet-

*) De reméljük, hogy nem a mostani szük, sötét és ronda lyukban? Szerk.

midőn a nemesekre állandó adót kivetni nem lehetett? abban állapodtak meg tehát a Rk, hogy a 'sidók (kik kivált a hegyalján igen számosak) netartozzanak uti munkát végezni, mint eddig, hanem a reájok eső munkarészt pénzzel váltják meg. Ebből régiebb tapasztalás szerint 2000 pengő ft jött be évenként, de most az e vallású lakosok küldöttség által szorosán összeirandók, 's a váltáság bér reájok kivetendő. Váltak, kik a honoratorok, 's mester emberek iránt is hasonlót kívántak határozni, de a pénzkezelés ezekre nézve bajos, nem úgy a 'sidókra, ok magok kezelik a beszédet, 's a megyének egyszerre befizetik az egészet, pedig hiba nélkül, mert egymásért jót álva fizetnek. — Küldöttség is rendeltetett B. Vécsey Pál elnöksége alatt a földes Urakat, 's nemeseket adakozásra felszólítandó, az út kaparók állomásait meghatározandó, 's a birtokosokat helyadásra bírandó.

Végezetül megjegyzem: hogy a Megye Rdei a Törv. hat. tudósít. második tilalma ellen B. Vécsey, Matolay, Soós, Lonyay 's Buday t. bírák előadásai következtében Fekéshazy kamarai ügyvéd, 's Jantó aljegyző ellenzése gátat nem vehetvén, mind a Felsőházhoz, mind a Nádorhoz még mult októberben felírtak: most pedig Febr. 13-án tartott Közgyűlésekből Nográd Vgyének e tárgybani közlése következtetésül huzamos vitatások után azon tudósításokat a Megye számára is szabad ajánlások utján beszédendő költségből megrendelni, az olvasni kívánók szabad használatára a jegyzői hivatalnál tartatni, 's esztendő végével a Megye leveles tárába, 's nem ugyan hivatalos íromány gyanánt, hanem az utóbbi időkre is megtartás végett betétetni elhatározzák.

19) A műveltebb osztályhoz tartozók.
20) Ugyalászik az ügyéd szóalak a mai ügyész értelmében volt akkor használatos.
21) Így: leveles tára.

len tárgyát annak megállapítása képezte, hogy miképen fejesse ki e város mélyszéges gyászát, melylyel a nemzet vesztésében o-ztozik. S amit külsőképen, a fekete lobogók bánatos díszével oly méltóképen fejez ki a közönség, annak igaz nyilvánulást adott maga a képviselőtestület is, midőn elhatározta, hogy Kossuth halhatatlan érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg; a családhoz részvét-táviratot intéz; a főiskolai jogakadémia részére pályadíjak kitűzésére 500 fős Kossuth-alapítványt tesz; a piac utcát, hol jogászok lakóházát a főiskolai ifjuság emléktáblával jelölte meg, Kossuth-utcának nevezi el; a budapesti temetésre képviselőket küld; a temetés után gyászünnepeket tart, melyre az egész o-liszikai választó-kerületet pártkülönbség nélkül meghívja s az abban való részvételre a főisk. ifjuságot is felkéri — Ez ünnepegy rendezésére tíz tagu végrehajtó-bizottságot kalc ki.

Kossuthért Erdő-Bénye. A hazafiai kegyeletnek, mely Kossuth dicső emléke iránt ország-szerre felbuzdult, lélekemelő példáját nyújtotta vármegyebeli közönségünk Erdő-Bénye lakossága is. Városi képviselő testületi ülésen elhatározta, hogy saját gyűjtéséből diszes emlékszóborot állít a város főterén; nagypénteken pedig majdnem teljes számban a református templomban Czinke István költői szépségeiben gazdag alkalmi gyászbeszédet hallgatta végig. Innen környékig megindulva az orthodox zsidó templomba ment a különböző felekezetü gyülekezet, ahol Feuerlicht Mór dr. rabbi, kit már előbb felkértek, remek alkalmi szónoklatot tartott. Predikációjának alapigjét Eszter könyvből vette és azt a Kossuth-nóták refrénjeivel díszítette. Emelte a gyászistentisztelet ünnepeit Feurerlicht dr. magyarnyelven tartott szoltár-felolvasás. A helybeli szinagoga falai között most hangzott fel először magyar prédikáció s még soha ennyi ember közös érzelemben nem találkozott benne. W. M.

Kossuthért Homonna. Homonna város is méltó gyászba öltözött. Az állami épületek kivételével számos gyászlobogó hirdeti a nagy férfi halálát. A polgári- és középkereskedelmi iskola igazgatója az ifjuságnak egy napi szünetet adott. A szünet kihirdetése alkalmával Szavesuk József igazgató és Kerekes György tanár beszédet intéztek a tanulóshoz. Ma d. e. az ev. ref. egyház fog fényes gyászistentiszteletet tartani, melyen a középkereskedelmi iskola daloskőre is közre fog működni. A kaszinó testületileg lesz jelen a templomi gyászos szertartáson. r. l.

A s. a. ujhelyi iparosok önképző egyesülete folyó évi március hó 28-án tartott rendkívüli ülésen elhatározta, hogy Kossuth Lajos nagy hazánkfa halálát jegyzőkönyvileg örökíti meg, — hogy saját kebelében gyűjtést rendez a Kossuth-szóborra, — hogy négy heti gyászt tart Kossuth-ért. A gyászoló családhoz részvét-táviratot küldött.

Az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye S.-A.-Ujhelyben márc. 28-án tartott közgyűléséből Kossuth Lajos családjához részvét-iratot intézett, egyszersmind határozatképpen kimondotta és az egyházmegye területén működő lelkészeknek kötelességükké tette, hogy Kossuth Lajos üdvéért a mai napon gyászistentiszteletet tartsanak.

A s. a. ujhelyi ág. ev. egyház f. hó 4-én (azaz szerdán) d. e. 10 órakor Kossuth Lajosért (a Csillag-utcában lévő imaházban) gyászistentiszteletet tart.

Szobrot Kossuthnak!

Megmozdult felhívás nélkül az egész nemzet. Se kérés, se biztatás nem kellett. Nagy pénz-zel jött a gazdag, fillérrel a szegény. Együtt van öt nap alatt körülbelül huszezer forint. Ez az összeg természetesen csak egy kis része annak, a melyre szükség van. Adjon mindenki, aki szeretete, s együtt lesz pár nap alatt az egész.

Az országos bizottság ebben az ügyben a következő, főkei tollával fogalmazott hazafias felhívást bocsátotta ki:

Emeljünk emlékszóborot Kossuthnak! Méltó a névhez, méltó a nemzethez, méltó az eszméhez, mely az ércben élni fog.

Az ércszobor megörökítése lesz annak a törhetetlen szabadelvűségnek, melyet az élő nagy szelleme képviselt; bálvány a enyészhetetlen hazaszeretetnek; egy szobor, aki él, eszmél, érez és hozzánk beszél.

A míg élt, ő lakott ami szívünkben, most a mi szívünk dobogjon az ő ércleblében, hogy érezze vérünk lüktetését, gondolataink járását, ivadékról ivadékra.

E szobornak remekműnek kell lenni, nemes ércből öntve. A művészi lángész remeklést díjazza tehetőseink arany bőkezűséggel; de a hozzá

való ércet a nép millióinak fillérei halmozzák össze; mert ez a legnemesebb érc a világon.

Együtt a szoborral kell a hamvakat őrző mauzóleomnak is emelkedni, melynek csarnokában a népközelet örök szövetneke világitand a hazafi örök nyugalma fölött.

A hazafiai áldozatok részben erre fordítandók. Az egész nemzethez intézzük e felhívást; a válaszban nem kételkedünk.

A befolyt adományok a Kossuth Lajos Emlékének Megörökítésére Alakult Országos Bizottság cím alatt a Pesti hazai első takarékpénztár egyesületéhez — mint a melynek Kossuth Lajos egyik alapítója volt s a mely azok kezelésére és gyümölcsösztetésére szíves készséggel vállalkozott, legkésőbb folyó évi június 30-áig küldendők.*)

A beküldött összegek nyilvánosan nyugtáztatni fognak.

Kelt Budapesten, 1894. március hó 24-én.

Batthyány Géza gr. Eötvös Lóránt br.
Széchenyi Béla gr. Tolnay Lajos.

A Kossuth-emléktábla ügyében.

Monokon a Grosz Antal urnál 1884. nov. 25-én mulatott társaság a Kossuth születés hizát megjelölő emléktáblára 27 o. é. forintot adakozott. Még pedig Bleier Sándor 1 ft, Nádori Vilmos 1 ft, Fischer Márton 1 ft, Stein Lázár 1 ft, Mezei Béla 1 ft, Schreiber Izidor 1 ft, Robiczek József dr 2 ft, Ehrlich Sándor 1 ft, Schwarcz Gyula 1 ft, Felner Sándor 1 ft, Ehrlich Mózes 4 ft, Grosz Zsigmond 3 ft, Schwarcz N. 1 ft, Schwarcz Ferenc 1 ft Béla 2 ft, Jenei József 1 ft, Ternyei Pál 1 ft, N. N. 1 ft, Vitányi Bertalan 2 ft, összesen: 27 forintot. Ez összeg takarékpénztárban, ez idő szerint a Magyar Irszámítóló és pénzügyi bankban, a 13061 f. sz. VIII-ik könyv 131-ik lapja szerint „Kossuth-Emléklap“ címén, a mult év okt. 30-án 43 azaz negyvenhárom o. é. forint 93 kr-ra nevedezett.

Mély tisztelettel kérem az adakozó urakat, hogy 14 nap alatt nyilatkoznai sziveskedjenek, hogy ezt az összeget továbbra is az emléklapra akarják e megtartani, vagy nevik alatt a Kossuth Lajos szóborra az illető bizottsághoz beküldhetem.

Tisztelettel kérem a fővárosi és vidéki lakokat, hogy a cél érdekében e felhívásomat közölni sziveskedjenek.

Megyasszó, 1894. márc. 29.

Zombory Gedő.

Vármegyei ügyek.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága f. hó 9-én rendes havi ülést tart.

A tokaj-hegyaljai szőlőtermelő községek képviselőinek s a tokaj-hegyaljai szőlőbirtokosoknak főispánunk ömeltósága előlülése mellett S.-A. Ujhelyben még a f. évi március hó 18-án tartott értekezletéről lapunk mult számában egy rövid tudósítással már hirt adtunk. Most a Kosinszky Viktor tarczali vinclérképző iskola igazgatója, mint értekezleti jegyző részéről beérkezett jegyzőkönyvből részletesebb tudósítással szolgálunk a következőkben:

Főispánunk ömeltósága, mint az értekezlet összehívója, üdvözlőlvén a szép számban egybegyűlt érdekeltséget, körülmenyesen ösmertette Tokaj-Hegyaljánkon a filokszeria ellen folytatott védekezésnek eddigi menetét; a védekezés tárgyában végzett előtanulmányokat s kísérletezéseket; ugyszintén azoknak az érdekelt közönség javára levonható következményeit. — Fájdalom, a kísérletek eredményeit nem találta megnyugtatóknak és alkalmasoknak arra, hogy a szénkénegezés érdekében nagyobb szabású akciót kezdhett volna a szőlők általános felújítása iránt; mert a szőlőbirtokosok tömegének csak teljesen bevált eljárásokat szabad ajánlani és nem szabad őket kétes sikerü és hozzá költséges kísérletezésekbe belevinni. — Ujabb időben némi fordulat állott be e kérdés körül; Kosinszky Viktor igazgató, ugyanis a vármegyei állandó közigazgatási bizottságnak ez évi január 8-án tartott ülésén oly tervezetet mutatott be, mely elfogadhatónak látszik szülő előtt is, s melynek lényege az, hogy a szükséges oltványok itt a Hegyalján egy központi telepen nagyban, mintegy gyárilag állíttassanak elő, s hogy a hegyrendőrségi és szakszolgálat is minél előbb teljes szabályozást nyerjenek. E tervezet alapján az állandó közigazgatási bizottság Emlék-iratot dolgozott ki s terjesztett fel a földművelésügyi m. kir. Miniszter urhoz. — Ömeltósága reméli, hogy ez az Emlékirat illetékes helyen kedvező fogadtatásra talál. Mivel pedig az Emlékiratban lefektetett elvek egészségesek, helyesek és sikert

*) A „Zemplén“ kiadóhivatala is készségesen elfogadja, nyilvánosan nyugtázza és rendeltetése helyére eljuttatja az adományokat Szerk.

I. melléklet a „Zemplén” 13-ik számához.

korán által, itt szolgálta a közügyet addig, míg el nem indult az utra, föl, a magasba, honnan szelleme, mint vezérlő csillag bevilágosított a sötét éjbe, melyben nemzete bolyongott.

Ezért nagy a mi gyászunk és mérhetetlen nagy a mi bánatunk, *Kossuth* mielőtt a nemzeté lett, már a miénk volt.

A fájdalom és részvét megnyilatkozása az a külsőség is, melyben gyászunknak kifejezést adunk. A köz- és magán épületeken száz számba lengnek a gyászos lobogók, hirdelve a legszomorubb érzést, mely mindnyájunk szívét eltöltötte. Boltok kirakatai gyászos pompával ékeskednek és résztvevők csoportja nézi fekete keretes képmását nagy halottunknak. Ma pedig száznál több polgártársunk vesz részt Budapesten a nemzettel *Kossuth Lajos* temetésén.

A város képviselőtestülete az elmúlt hét szombatján tartott közgyűlésén tanácskozott a fölött, hogy mi módon rojja le kegyeletes tartozását az immár megdicsőült *Kossuth* emlékezte iránt. Elhatározták, — hogy:

A város képviselőtestülete a halálesetet tudatód, mult számunkban közölt gyászjelentésen kívül a mai nap reggelétől a f. hó 4-ének esti 6 órájáig a város közönsége mély gyász tartására hívassék fel és annak a nagy halottnak méltóan külsőség is kifejezés adassék. Az iskolai előadások szüneteljenek, az üzletek ma zárva tartassanak. A felekezetek előjárói felkértek, hogy a temetés óráiban a tornyok összes harangjait megszólaltassák.

A hitfelekezetek lelkészei felkértek, hogy 4-én gyászistentiszteletet tartsanak, melyre a közönség meghívandó lesz.

Elhatározták továbbá, hogy a Budapestben ma tartandó temetésen a várost küldöttség képviselje és a ravatalra Ujhely-város nevében koszorút helyezzenek. A 100 tagból álló küldöttség *Uffalussy* Endre főbíró vezetése alatt a tegnap reggeli vonattal utazott el Budapestre.

Az emlékszóborra való gyűjtést a város 100 fős adományával megnyitotta.

Elhatározták, hogy volt polgárának egykori lakóházát mely a *Kossuth*-utcán van és most *Fejes István* ref. lelkész tulajdona, diszes emléktáblával jelelik meg.

Határozatba ment, hogy a megdicsőült arc-képet életnagyságban megfestetik és a városháza tanácstermében*) felfüggesztik.

Végül, elhatározták, hogy az ujhelyi főgimnáziumban szegény tanulók segítésére *Kossuth*-alapítványt létesítsenek; arra a gyűjtést megindítják. A város maga részéről erre a célra 1000 frot megszavazott.

Városunk hazafias és derék képviselőtestülete, ime, méltóan róttá le, kegyeletes adóját annak emlékezte iránt, ki minden magyar szívében örökké élni fog.

Kossuthért Sárospatak. *Sárospatak* városnak, melynek falai között egykor *Kossuth*, mint jogász lakott, képviselőtestülete, írja az „*Óráló*,” márc. 24-én rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyet-

*) De reméljük, hogy nem a mostani szük, sötét és ronda lyukban?

midőn a nemesekre állandó adót kivetni nem lehetett? abban állapodtak meg tehát a Rk, hogy a 'sidók (kik kivált a hegyalján igen számosak) netartozzanak uti munkát végezni, mint eddig, hanem a reájok eső munkarészt pénzül váltsák meg. Ebből régiebb tapasztalás szertnt 2000 pengő ft jött be évenként, de most az e vallású lakosok küldöttség által szorosán összeirandók, 's a váltáság bér reájok kivetendő. Váltak, kik a honoratorok, 's mester emberek iránt is hasonlót kívántak határozni, de a pénzkezelés ezekre néve bajos, nem úgy a 'sidókra, ők magok kezelik a beszédet, 's a megyének egyszerre befizetik az egészet, pedig hiba nélkül, mert egymásért jót álva fizetnek. — Küldöttség is rendeltetett B. Vécsey Pál elnöksége alatt a földes Urakat, 's nemeseket adakozásra felszólítandó, az út kaparók állomásait meghatározandó, 's a birtokosokat helyadásra bírandó.

Végezetül megjegyzem: hogy a Megye Rdei a Törv. hat. tudósít. második tilalma ellen B. Vécsey, Matolay, Soós, Lonyay 's Buday t. bírák előadásai következtében *Fekéshazy* kamarai ügyvéd, 's és *Jantó* aljegyző ellenzése gátat nem vehetvén, mind Ó Felségéhez, mind a Nádorhoz még mult októberbeu felirtak: most pedig Febr. 13-án tartott Közgyűlésekből Nograd Vgyének e tárgybani közlése következtésül huzamos vitatások után azon tudósításokat a Megye számára is szabad ajánlások utján beszédendő költségből megrendelni, az olvasni kívánók szabad használatára a jegyzői hivatalnál tartatni, 's esztendő végével a Megye leveles tárába, 's nem ugyan hivatalos íromány gyanánt, hanem az utóbbi időkre is megtartás végett betétetni elhatározzák.

19) A műveltebb osztályhoz tartozók.

20) Ugylátszik az ügyvéd szóalak a mai ügyész értelemében volt akkor használatos.

21) Így: leveles tárbá.

len tárgyát annak megállapítása képezte, hogy miképen fejezze ki e város mélyeséges gyászát, melylyel a nemzet vesztésében o-ztozik. S amit külsőképen, a fekete lobogók bánatos díszével oly méltóképen fejez ki a közönség, annak igaz nyilvánulást adott maga a képviselőtestület is, midőn elhatározta, hogy *Kossuth* halhatatlan érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg; a családhoz részvét-táviratot intéz; a főiskolai jogakadémia részére pályadíjak kitűzésére 500 ftos *Kossuth*-alapítványt tesz; a piac utcát, hol jogászok lakóházát a főiskolai ifjuság emléktáblával jelölte meg, *Kossuth*-utcának nevezi el; a budapesti temetésre képviselőket küld; a temetés után gyászünnepeket tart, melyre az egész o-liszikai választó-kerületet pártkülönbség nélkül meghívja s az abban való részvételre a főisk. ifjuságot is felkéri — Ez ünnepegy rendezésére tíz tagu végrehajtó-bizottságot küld ki.

Kossuthért Erdő-Bénye. A hazafiai kegyeletnek, mely *Kossuth* dicső emléke iránt ország-szerte felbuzdult, lélekemelő példáját nyújtotta vármegyebeli közönségünk *Erdő-Bénye* lakossága is. Városi képviselő testületi ülésen elhatározta, hogy saját gyűjtéséből diszes emlékoszlopot állít a város fő-er-én; nagypénteken pedig majdnem teljes számban a református templomban *Csinke* István költői szépségekben gazdag alkalmi gyászbeszédét hallgatta végig Innen könyekig megindulva az orthodox zsidó templomba ment a különböző felekezetű gyülekezet, ahol *Feuerlicht* Mór dr. rabbi, kit már előbb felkértek, remek alkalmi szónoklatot tartott. Predikációjának alapigéjét *Esster* könyvéből vette és azt a *Kossuth*-nóták refrénjeivel díszítette. Emelte a gyászistentisztelet ünnepeit *Feuerlicht* dr. magyar nyelven tartott szoltár-felolvasás. A helybeli zsinagóga falai között most hangzott fel először magyar prédikáció s még soha ennyi ember közös érzelemben nem találkozott benne. W. M.

Kossuthért Homonna. *Homonna* város is méltó gyászba öltözött. Az állami épületek kivételével számos gyászlobogó hirdeti a nagy férfi halálát. A polgári- és közepkereskedelmi iskola igazgatója az ifjuságnak egy napi szünetet adott. A szünet kihirdetése alkalmával *Szavessék* József igazgató és *Kerekes* György tanár beszédet intéztek a tanulóshoz. Ma d. e. az ev. ref. egyház fog fényes gyászistentiszteletet tartani, melyen a közepkereskedelmi iskola daloskore is közre fog működni. A kaszinó testületileg lesz jelen a templomi gyászos szertartáson. r. l.

A s. a. ujhelyi iparosok önképző egyesülete folyó évi március hó 28-án tartott rendkívüli ülésen elhatározta, hogy *Kossuth Lajos* nagy hazánkfa halálát jegyzőkönyvileg örökíti meg, — hogy saját kebelében gyűjtést rendez a *Kossuth*-szoborra, — hogy négy heti gyászt tart *Kossuth*-ért. A gyászoló családhoz részvét-táviratot küldött.

Az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye S.-A.-Ujhelyben márc 28-án tartott közgyűléséből *Kossuth Lajos* családjához részvét-iratot intézett, egyszersmind határozatképpen kimondotta és az egyházmegye területén működő lelkészeknek kötelességükké tette, hogy *Kossuth Lajos* üdvéért a mai napon gyászistentiszteletet tartsanak.

A s. a. ujhelyi ág. ev. egyház f. hó 4-én (azaz szerdán) d. e. 10 órakor *Kossuth Lajos*ért (a Csillag-utcában lévő imaházban) gyászistentiszteletet tart.

Szobrot *Kossuth*nak!

Megmozdult felhívás nélkül az egész nemzet. Se kérés, se biztatás nem kellett. Nagy pénzzel jött a gazdag, fillérel a szegény. Együtt van öt nap alatt körülbelül huszezer forint. Ez az összeg természetesen csak egy kis része annak, a melyre szükség van. Adjon mindenki, aki szerette, s együtt lesz pár nap alatt az egész.

Az országos bizottság ebben az ügyben a következő, *Fókai* tollával fogalmazott hazafias felhívást bocsátotta ki:

Emeljünk emlékszobrot *Kossuth*nak!

Méltó a névhez, méltó a nemzethez, méltó az eszméhez, mely az ércben élni fog.

Az ércszobor megörökítése lesz annak a törhetetlen szabadelvűségnek, melyet az élő nagy szelleme képviselt; bálvány a enyészhetetlen hazaszeretnek; egy szobor, aki él, eszmél, érez és hozzánk beszél.

A míg élt, ő lakott ami szívünkben, most a mi szívünk dobogjon az ő érkeklében, hogy érezze vérünk lüktetését, gondolataink járását, ivadékról ivadékra.

E szobornak remekműnek kell lenni, nemes ércből öntve. A művészi lángész remeklést díjazza tehetőseink arany bőkezűséggel; de a hozzá

való ércet a nép millióinak fillérei halmozák össze; mert ez a legnemesebb érc a világon.

Együtt a szoborral kell a hamvakat őrző mauzóleomnak is emelkedni, melynek csarnokában a népkégyelet örök szövetneke világítand a hazafi örök nyugalma fölött.

A hazafiai áldozatok részben erre fordítandók.

Az egész nemzethez intézzük e felhívást; a válaszban nem kételkedünk.

A befolyt adományok a *Kossuth Lajos Emlékének Megörökítésére Alakult Országos Bizottság* cím alatt a Pesti hazai első takarékpénztár egyesületéhez — mint a melynek *Kossuth Lajos* egyik alapítója volt s a mely azok kezelésére és gyümölcsösztetésére szives készséggel vállalkozott, legkésőbb folyó évi június 30-áig küldendő.*)

A beküldött összegek nyilvánosan nyugtáztatni fognak.

Kelt Budapesten, 1894. március hó 24-én.

Batthyány Géza gr.

Eötvös Lóránt br.

Széchényi Béla gr.

Tolnay Lajos.

A *Kossuth*-emléktábla ügyében.

Monokon a *Grosz Antal* urnál 1884. nov. 25-én mulatott társ-ság a *Kossuth* születés hizát megfelelő emléktáblára 27 o. é. forintot adakozott. Még pedig *Bleier Sándor* 1 ft, *Nádori Vilmos* 1 ft, *Fischer Márton* 1 ft, *Stein Lázár* 1 ft, *Mezei Béla* 1 ft, *Schreiber Izidor* 1 ft, *Schwarz Gyula* 1 ft, *Felner Sándor* 1 ft, *Ehrlich Mózes* 4 ft, *Grosz Zsigmond* 3 ft, *Schwarz N.* 1 ft, *Schwarz Ferenc* 1 ft, *Béla* 2 ft, *Jenei József* 1 ft, *Ternyei Pál* 1 ft, *N. N.* 1 ft, *Vitányi Bertalan* 2 ft, összesen: 27 forintot. Ez összeg takarékpénztárban, ez idő szerint a *Magyar leszámítoló és pénzváltó bank*-ban, a 13061 f. sz. VIII-ik könyv 131-ik lapja szerint *Kossuth-Emléklap* címén, a mult év okt. 30-án 43 azaz negyvenhárom o. é. forint 93 kr-ra nevedekett.

Mély tisztelettel kérem az adakozó urakat, hogy 14 nap alatt nyilatkozni sziveskedjenek, hogy ezt az összeget továbbra is az emléklapra akarják e megtartani, vagy nevíük alatt a *Kossuth Lajos* szobrára az illető bizottsághoz beküldhetem. Tisztelettel kérem a fővárosi és vidéki lapokat, hogy a cél érdekében e felhívásomat közölni sziveskedjenek.

Megyasszó, 1894. márc. 29.

Zombory Gedő.

Vármegyei ügyek.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága f. hó 9-én rendes havi ülést tart.

A tokaj-hegyaljai szőlőtermelő községek képviselőinek s a tokaj-hegyaljai szőlőbirtokosoknak főispánunk ömeltósága előlülése mellett S.-A. Ujhelyben még a f. évi március hó 18-án tartott értekezletéről lapunk mult számában egy rövid tudósítással már hirt adtunk. Most a *Kosinszky* Viktor tarczali vinclérképző iskola igazgatója, mint értekezleti jegyző részéről beérkezett jegyzőkönyvből részletesebb tudósítással szolgálunk a következőkben:

Főispánunk ömeltósága, mint az értekezlet összehívója, üdvözlővén a szép számban egybegyűt érdekeltséget, körülmenyesen ösmertette Tokaj-Hegyaljánkon a filokszeria ellen folytatott védekezésnek eddigi menetét; a védekezés tárgyában végzett előtanulmányokat s kísérletezéseket; ugyszintén azoknak az érdekelt közönség javára levonható következményeit. — Fajdalom, a kísérletek eredményeit nem találta megnyugtatóknak és alkalmasaknak arra, hogy a szénkénegezés érdekében nagyobb szabású akciót kezdhessen volna a szőlők általános felújítása iránt; mert a szőlőbirtokosok tömegének csak teljesen bevált eljárásokat szabad ajánlani és nem szabad őket kétes sikerű és hozzá költséges kísérletezésekbe belevinni. — Ujabb időben némi fordulat állott be e kérdés körül; *Kosinszky* Viktor igazgató, ugyanis a vármegyei állandó közigazgatási bizottságnak ez évi január 8-án tartott ülésén oly tervezetet mutatott be, mely elfogadhatónak látszik szülő előtt is, s melynek lényege az, hogy a szükséges oltványok itt a Hegyalján egy központi telepen nagyban, mintegy gyárilag állíttassanak elő, s hogy a hegyrendőrségi és szakszolgálat is minél előbb teljes szabályozást nyerjenek. E tervezet alapján az állandó közigazgatási bizottság Emlék-iratot dolgozott ki s terjesztet: fel a földművelés-ügyi m. kir. Miniszter urhoz. — Ömeltósága reméli, hogy ez az Emlékirat illetékes helyen kedvező fogadtatásra talál. Mivel pedig az Emlékiratban lefektetett elvek egészségesek, helyesek és sikert

*) A „Zemplén” kiadóhivatala is készségesen elfogadja, nyilvánosan nyugtázza és rendeltetése helyére eljuttatja az adományokat **Szark,**

II. melléklet a „Zemplén“ 13-ik számához.

kit most Magyarország ismét visszakövetel, — a többek közt mondván: *Kossuth hamvait elviszitek tőlünk, de emléke itt marad és mindenkor lelkesíteni fog a szabadságra. Völi után Rohonczy Gedeon, Szentiványi Árpád, Bartha Miklós és Sturm György országos képviselők beszéltek. A gyászszertartás után a magyar képviselők és hírlapírók elmentek Viktor Emánuel, Garibaldi és Cavour sírjaihoz, hol egy-egy koszorút tettek le a magyar nemzet nevében. A magyarországi küldöttségek d. u. 4 órákor külön vonaton elutaztak. A holtesteket vívó különvonat este 9 órákor indult el Budapestre Kossuth fiaival, rokonaival, a magyar képviselőkkel és hírlapírókkal. Turin lakossága egész az utolsó pillanatig megható módon fejezte ki rokonszenvét a nagy halott és szeretetét a magyarok iránt — A polgárság emléktáblával szándékozik megjelölni azt a házat, a melyben Kossuth lakott és meghalt. — A Kossuth Lajos, neje és leánya holtestét szállító külön vonat pénteken d. u. 3 órákor érkezett Budapestre.*

A halott diadalutja. Milánó, Vicenza és Vellece városok, merre a Kossuth koporsóját szállító külön vonat péntekre viradó éjjel elhaladt, nagy halottunk emlékének ünnepiesen áldoztak. A polgármesterek és tanácsosok, díszőrség és sok ezer főnyi közönség kíséretében, éjszakának idején kijöttek a vasúthoz s dicsőítő beszédeket mondván, gyönyörű koszorukat nyújtották át a halottaknak.

Kossuth Lajos halálának politikai jelentőségével élénken foglalkoznak a németországi nagy lapok is. — A *National Zeitung* azt írja, hogy Kossuth-tal az 1848-iki események utolsó európai híru nagy alakja költözött el. Elismeri, hogy habár Kossuth sohasem békült ki a közölgök új alakulásával, mégis tekintélyes befolyást gyakorolt a létező viszonyok fejlődésére, mivel hozzá fordultak tanácsért. A *Nat. Ztg.* ennél fogva sajnálja, hogy a Kossuth-gyász miatt konfliktusok támadhatnak, mivel a szélsőbaloldal követelése nem is annyira a Kossuth iránt való tiszteletet, mint sem inkább azt célozzák, hogy Kossuth halála esetéből a Wekerle-kormányt megbuktassák és az egyház politikai többséget szétrobbantsák. — Hasonlóképpen nyilatkozik a *Vossische Zeitung*, amely lendületes cikkelye végén, amelyben megjegyzi, hogy Kossuth állásfoglalása az egyházpolitikai kérdésekben a mai viszonyok elismerését jelenti, ezt mondja: A legszomorúbb és a legméltatlanabb temetés lenne a nagy szabadsághősre nézve, ha az élelmes spekulánsoknak, kihasználva a nemzeti gyász pillanatát, tényleg sikerülne az épen Kossuth Lajos közbelépése folytán csak az ímént létrehozott egyházpolitikai fegyverbarátságot megsemmisíteni és ezáltal a párt tagjai előtt a hátsó ajtókat kinyitani. — A *Nordd. Allg. Ztg.* is azt reményli, hogy az általános méltanylásnak és belátásnak sikerülni fog a nemzeti szellem nagyevű felbresztője iránt való kegyeletes érzést akként eszközölni, hogy az nem fog ellenkezni a Magyarország nagysága és felvirágzása körül annyi sok érdemeket szerzett uralkodó iránt nyilvánuló hűséggel és kötelességgel.

Hirek az országból.

Kossuth utolsó útja. A Kossuth Lajos, Kossuthné és leányuk Kossuth Vilma holtesteit hozó vonatot hazánk határán Dráva-Mogyoródnál óriási néptömeg várta és köszöntötte. A várakozó néptömeg egy óriási nemzetiszínű zászló körül csoportosult, mely feketével, mint a pályaudvar összes helyiségei is gyászdrapériákkal voltak bevonva. Amint a vonat beérkezett, Szilvay ev. lelkes megható imával fogadta a drága hamvakat, kérve istent: könyörüljön a magyar nemzetet és adjon békét s nyugalmat népének. A jelenlevők könyezve borultak le és hangosan mondták utána az imát. Ezután a határszélről jött küldöttségek helyezték el a magukkal hozott tömérdek koszorút a koporsóra. Mikor a vonat tovább indult Magyarországra szépséges tájai felé, a gyászos ünnepségre egybegyűlt közönség a *Himnusz*-t zendítette rá. Így érkezett márc. 30-án, utközben az ünneplők lelkesedésétől fél-föltartóztatott vonat nagy késséssel d. u. 3 óra után az ország szívébe, Budapestre. Kossuth Lajos, negyvenöt évi távollét után, megérkezett hazájába, hogy itt aludja örök nagy álmait! A vonat mindössze nyolc kocsiából állott. Egy feketével bevont vagonnak sötét háttérében, virágos koszorúk százaival borítva fekdött Kossuth hármaskoporsója. Megható jelenet volt, mikor a sok-sok ezerfőnyi közönség, kalaplevéve, néma fájdalommal az arcán szemlélte a koporsókat, amint a vármegyei huszárok vállakra vették és a hatlovas gyászkocsira helyezték. Gyászlombok sűrű erdeje közt vonult a gyászmenet, minőt Magyarország még nem látott, a nemzeti Múzeum oszlopos csarnokáig, hol Kossuth koporsóját ravatalra helyezték. Kossuth Lajosné és leánya Vilma koporsóit szombatra viradó éjjel szállították át a Teréz városi templomba, honnan még tegnap áthelyezték a kerepesi temetőnek Kossuth-kriptájába.

Kossuth Ferenc, jelenti a londoni *Times*, leteszi a hűségüket őfelsége előtt s végképp meg-

telepszik Magyarországon. Ez az eskü egyértelmű lesz a néhai édes atyja részéről tanúsított merev magatartásért adandó elégtétellel. Kossuth Lajos ellenállása ilymódon övele együtt sirba száll s csupán lángoló szabadelvűsége éli túl, hogy ébren tartsa a nemzeti közérzetet a reformok támogatásában, melyeket a kormány akar megvalósítani.

Kossuth Lajos hantjaihoz az országnak minden történelmileg nevezetes területéről, különösen pedig mindazokról a csataterületekről, melyeken az 1848/49-iki szabadságharcban az ő hős honvédek vívták titáni csatáikat, földet küldöttek Budapestről.

Különlélek.

(Kossuth sírja.) Kossuth Lajos sírja Budapesten a kerepesi-uti temető XX. parcellájának kiszögellésén van, nem messze a Deák-mauzóleomtól. A sír egy nagyobb, falazott kriptaszerű üreg; szélessége 8 és hosszúsága 9 láb. El van látva gránitlépcsőzettel, mely négy lépcsőfokból áll és egy sima fedőlappal. A sír körül elterülő mező sárga kavicssal van behintve. A koporsók elhelyezése a következő lesz: jobbra Kossuthné, balra Kossuth Vilma és kettejük között a Kossuth Lajos hamvai fognak nyugodni. A drága hamvak csak ideiglenesen fognak pihenni ebben a sírban, mert később díszes sírházat építenek a számukra.

(Kinevezések.) Füzesváry Tibor dr. alügyész, kedves földünk, a rózsahegy kir. ügyészséghez ügyészségre neveztetett ki. A ritka szép előmenetelhez őszintén gratulálunk! — Kása Gábor új helyi törvényszéki jegyző, a pápai járásbírószághoz albíróvá neveztetett ki.

(A Zemplén-vármegyei kaszinó) vármegyéknél az első társas köre, főispánunk óméltóságának elnöke alatt múlt hó 26-án tartotta évi rendes közgyűlést. — A titkári jelentésből értesültünk arról az örömdetes tényről, hogy a kaszinó éveken át vajdott pénzügyei végre rendbehozták. A múlt év folyamán ugyanis 828 ft 05 kr. adósság kifizetett, a kaszinónak most már adósságai nincsenek, sőt 288 ft 61 kr. tőkével rendelkezik. A közgyűlés méltánnyal fogadván azok érdemeit, kik e kedvező pénzügyi helyzet megteremtésében közreműködtek: egyhangulag elhatározta, hogy e megnyugtató finansziális eredményért a kaszinó választmányának, igazgatóságának és Staut József kaszinó titkárnak jegyzőkönyvi köszönetét s elismerését fejezi ki. A kedvező helyzetre való tekintetből tárgyalta a tagdíjak leszállításának kérdését is, a melyre vonatkozólag határozatba ment, hogy a folyó év még próbaévként tekintessék és a tagsági díjak leszállításának kérdése a f. évi december hó végén tartandó ülés napirendjére elodáztassék.

(Névtelen-levelezőlapok.) Az elmúlt héten számos új helyi háztulajdonos, kik gyász zászlót nem tűztek házaikra, postán szíjjelküldözött, fekete szegésű anonim levelet kapott. *Tiszelt Honfitárs!* megszólítással és Kossuth hívei aláírással. Ezek a gyászmagyarok ablakbeverés fenyegetésével, egyszerűen hazafiúi tisztelettel felkérlik az illetőket, hogy házaikra a fekete zászlót kitűzni sziveskedjenek. Biztos forrásból nyert értesülésünk szerint ez a mozgalom a helybeli tanuló ifjúság köréből eredt, és épp azért attól, hogy fenyegetéseiket be is válták, komolyan nem kell tartani. — E helyütt még fölemlítjük, hogy a helybeli rk. főgimnázium tanulója a gyász jelül hat héten át fekete karszalagot viselnek. — Végül, mint e percben értesülünk, a Zemplén-vármegyei hölgyek küldöttsége, ugyszintén az új helyi ügyvédök kara, Kossuth Lajosnak hajdani kollegájuknak ravatalára szintén koszorút vittek Budapestre.

(A szegényeknek.) Zinner Henrik kereskedő a husvéti ünnepek alkalmából 25 ftot adott át *Uffalussy* Endre városi főbíró kezeihez a keresztény vallású szegények közt leendő kiosztás végett. A szép és nemes emberbaráti cselekedet nem szorul dicsőretre.

(Lemondás.) Reichard Mór id., a helybeli *Népbank* igazgatóságának tagja, mint értesülünk, bizalmi állásáról lemondott. Reichard M. az intézetnek legutóbb aligazgatója és 23 éven át az igazgatóságnak buzgó tagja volt. Működésének egész ideje alatt az intézet megszilárdítása és fejlesztése körül maradandó érdemeket szerzett.

(Halálozás.) Háber Gyula építőmester S.-A.-Ujhelyben múlt hó 29-én, életének 42 évében elhunyt. Hosszas testi betegség előzte meg az oly korán bekövetkezett halált. Háber a szorgalom és tevékenység valóságos mintaképe volt. Maradandó alkotásai városunk csinosodása terén hosszú ideig emlékeztetessé teszik nevét. Rövid tíz esztendő alatt csak városunkban száznál több házat, ezek között egy zsinagógát is épített. A részvét elhunytá fölött, mondhatni az egész városban osztatlan és általános; mert mindenki becsülte benne az intelligens, kiválóan jóízű, szolid, törekvő szakembert. A vármegye is tevékeny részt vett. Virilis tagja volt közéletben bizottságának; a városi képviselőtestületben pedig a választó polgárok bizalmából foglalt

helyet; nemkülönben kiváló helyet biztosított magának az általános ipartestület ügyeinek vezetésében is, mint igazgatósági tag. Ravatalát a díszesebb koszorúk egész halmaza borította s a fájdalom igaz könyűi hullottak az özvegy és az öt kiskoru árva szeméből, midőn pénteken délután a közönség szokatlan nagy részvéte mellett megtette a halott a rk. temetőbe vezető utolsó útját. Városunk közönségének minden rétege képviselve volt a díszes temetésen s épen ez volt az általános részvét legkifejezőbb, legmeghatóbb jelensége. Adja meg a mindenható a megboldogultnak az örök nyugalmat! Adjon erőt a bánatos özvegynek, istápot a kis árváknak, hogy a súlyos csapást elviselni tudják s megnyugodhassanak a gondviselés intézkedéseiben!

(Az időjárás) nagy haladást tett előre a tavasz útján. A lentebb fekvésű helyek úgy felzöldültek e héten, hogy imitt-amott a fűvet sarlóval már vágni lehet. Az orgonabokrok is tele vannak frissen nyílt levéldíszszel. Tegnap d. u. 2 órákor a hőmérő 22 R. fokot mutatott napos oldalon.

(Szinészet.) Halmai Imre, kassai szinigazgató, társulatával Kassáról, hol a színház rozant állapota miatt az előadásokat betiltották, Eperjesre ment. Értesülésünk szerint az ottani 4—5 hétre terjedő szezon után, vagyis a folyó hó végén, a jónévű társulat Ujhelybe jön.

(Eljegyzés.) Bárczy Barna, kir. pénzügyministeri szamtiszt, S.-A.-Ujhelyben a múlt hó 25-én jegyezte el *Jassóy* Miklós kedves leányát, Etelkát.

(Rendőri hírek.) Rajta vesztett. Gyakran ismétlődött az új helyi hetivásárokon az az eset, hogy a jó falusiakat pénzváltás közben meglop-ták. A rendőrség sok ideig nem tudott a tettes nyomára jönni, míg végre a múlt keddi hetivásáron sikerült a sokat keresett tettest Goldman Bernát gyanus körülmények közt élő csavargó személyében büns manipulációján rajta csipni. Átadták a bíróságnak. — Huslopás. E napokban Fazekasné, sertés-hust áruló kofának a napi piac téren levő bódéját éjnek idején ismeretlen tettes alkulcsal megnyitotta és az ott talált készletből nagyobb mennyiségű füstölt húst s néhány sódort elvitte. A tettes zavartalan lakmározást rendezhetett, mert dacára, hogy szorgosan kutatták, máig sem bírtak nyomába jutni.

(K. Helmeccz emelkedése.) A régi városháza terén, írja tudósítónk, egy emeletes házat fognak építeni, mely épület magába foglalja az adóhivatali helyiséget, pénzügyi lakásokat, városházát egy nagyobb teremmel, amelyet alkalmilag táncsteremnek is lehet majd használni. Az épületnek a f. évi október hó 1-ig már készen kell lenni. Az erre vonatkozó pályázati hirdetményt legközelebb közzé fogják tenni.

(A József főherceg) védnöksége alatt álló első biztosító intézet katonai szolgálat esetére m. sz., mely már az első üzletében rendkívül fényes eredményt (5,372,800 korona tiszta biztosítási állományt) volt képes elérni, Zemplén megye területén is főügynökséget szándékozik létesíteni. Azon ovadékképes és teljesen megbízható egyének, akik ezen állásra reflectálnak, ajánlataikat közvetlenül fenti intézet igazgatóságához sziveskedjenek intézni.

(Egy jó magaviseletű) 12—14 éves fiu tanu-nak fölvetetik a „Zemplén“ könyvnyomtató mű-intézetében.

(A Csizi Jód-Brom-Fürdő) évadja megnyílik május 1-én, tart szeptember végéig. Forrása a legértelmesebb, leghatásosabb Jód-brom-forrás. A gyógyerőlmények meglegők. A fürdőközségnek immár 10 bérház több mint 100 kényelmesen berendezett lakszobával áll rendelkezésére. — Kitűnő konyha, billiárd, zongora, olvasó-terem; térszene naponta kétszer. Elő- és utóévadban leszállított lakberek. — Ekkor katonatisztek, állami és vasuti hivatalnokok gyógy- és fürdődíjak tekintetében is 50% kedvezményben részesülnek. Prospektusokkal szolgál az igazgatóság Csizi, u. p. Rimaszécs

Irodalom.

(Kossuth Lajos f.) Most, midőn a magyar szabadságharc halhatatlan apostola: Kossuth Lajos sirba szállott, a különféle vállalatok nemes versenyre kelnek egymással, hogy a nemzet nagy halottjának vonásait az utókor számára megörökítsék. Ezen képek közül különösen kiválók egy „Kossuth Lajos és az aradi vértanúk megdicsőítése“ című allegorikai kép, melyet Kozics Ferenc hazánkba, hírneves müncheni akadémiai festő eredeti festménye után husz színű remek olajnyomatu kivitelben sokszorosítottak. Ez a kép, melynek láttára imádatserű ihlet szállja meg a honfi kebelt, oly díszes és oly fenségesen örökíteni meg allegorikus csoportozatban Kossuth Lajos és a 13 aradi vértanú halhatatlan alakjait, hogy méltó reá, miszerint azt minden magyar ember megszerezze és oltárkép gyanánt lakásának díszül megőrizze. A kép háromféle nagyságban rendelhető meg minden könyv- és műkereskedésben, vagy közvetlenül Sebők Lipót műkereskedésében Budapesten, VI., Aradi-utca 8. sz. következő árakon: az I. nagyság, melynek hossza 95, szélessége 63 centiméter, darabonként 4 ftba, a II. nagyság, melynek hossza 63, szélessége 43 centiméter, darabonként 2 ftba, a III. nagyság, melynek hossza 48, szélessége 32 centiméter, darabonként 1 ftba kerül.

Ibolya címmel bájos francia regény jelent meg az Egyetemes Regénytár legújabb kötetében. A Singer és Welfner féle derék vállalat, amely eddigél megvalósította mindazt, ami várakozást a közönség és a kiddyók hozzája fűztek, a kilencedik évfolyam közepén van már, oly tisztes kor, a melyet Magyarországon még egyetlen hasonló irányú irodalmi vállalat sem ért el és élettereje még folyvást friss, fiatalos. A legújabb évfolyam kötetéi kétségtelen bizonyítékú

szolgálnak erre nézve. Filon Ágost Ibolyája egyike a modern tránia irodalom legújabb termékeinek, s még abban az oly gazdag irodalomban nemcsak számot tevő, de a legjelesebbek közül való mű. Igénytelen fellépésű ugyan, de tartalomra annál mélyebb és bensőbb, jellemzései, bár a naturalista iskolától lehetőleg távol áll, tökéletesek és mesészővé valóban érdekfeszítő, a nélkül, hogy a romantizmus régi csapásain tévednének. Teljesen modern alkotás, csak hogy nemes és fennkölt gondolkodás szüleménye. Akik elolvassák, épp úgy megfogják kedvelni Ibolyát, az illatos kis regény hősnőjét, a mily szerettel festette meg kedves arcképet az író. A csinos piros vászonkötetes könyv ára 50 krajcár.

»Az én Újságom«, Pósa bácsinak a gyermeklapja is szép meglepetéssel kedveskedett az ő kis olvasóinak. Egy aranyos színes képet küldött nekik. Egy igen nagy fehér tojás uszik a tóban. A tojásan Lilike meg Bandika ül, utaznak szép tündérorságba. Tutsek Anna meséli el az újságba ezt az utazást. Csupa kedves mese, vers, kép váltja fel egymást ebben a husvéti számban, s a gyermekek úgy ezekben, mint pedig a színes képen nagy gyönyörűséget fognak találni. Az új negyed április hó 1-én kezdődik s ebből az alkalomból a legjobb meggyőződéssel ajánljuk »Az én Újságom«-at a magyar szülők, nevelők, tanítók stb. figyelmébe. Előfizetése negyedévre 1 ft. Előfizetni lehet »Az én Újságom« kiadóhivatalában (Budapest, Andrásy-ut 10.) Új előfizetők kedves kis könyvecskét kapnak az első számmal bekülde.

Egyesületi élet.

A s.a.-ujhelyi árvasegélyező és jótékony egyesület javára Ambrózy Nándorné urnő ivén adakoztak: Haas Fulópné 2 ft, Smoczer Péterné 1 ft, özv. Boronkay Stépan Ida 3 ft, Németh Nándorné 2 ft, Lakatos Gyuláné 3 ft, Miklós István 1 ft, Sztivószky Agoston 50 kr., Váradi Jenő 50 kr., Horovitz Zsigmondné 50 kr., Niver Károly 50 kr., Báró Gaizler Józsefné 1 ft, Brezánóczy Béláné 1 ft, Német Ödön 50 kr., Grosse Mina 30 kr., Glück Simonné 30 kr., Karsa Bertalanné 3 ft, Rác Kálmáné 3 ft, Kun Frigyesné 10 ft, Sziráky Barnáné 3 ft, Kulin Ödöné 3 ft, Szöllösi Ottilia 3 ft, Mizsák István 3 ft, Reichard Salamonné 3 ft, Szokolay Emilné 5 ft, Özv. Szokolay Dánielné 5 ft, Kasztner Jánosné 3 ft, Eliássy Imréné 3 ft, Eliássy Imre 3 ft. Összesen: 67 ft 10 kr.

Ambrózy Nándorné és Barna Bertalanné urnők gyűjtőívén: Seyfried Józsefné 3 ft, Haas Bertalanné 3 ft, Kornstein Mórné 3 ft, Richter Rezső 1 ft, Nagy Jenőné 1 ft, Stépan Géza 1 ft, Józsa Istvánné 3 ft, Pataki Miklósné 3 ft, Özv. Hornyay Ferencné 3 ft, Schön Vilmosné drné 3 ft, Schön Sándorné 3 ft, Ehler Gyula 3 ft, Kemény Gabriella 3 ft, Szeghy Agostonné 2 ft, Szöllösi Sándorné 2 ft, Rosenberg Sámuelné 2 ft, Thuránszky Lászlóné 3 ft. Összesen 42 forint.

Ugy a fent kimutatott t. adakozóknak, mint Ambrózy Nándorné és Barna Bertalanné öngyűjtőívén, adományukért és szíves fáradozásáért, az árvák nevében is halás köszönetemet kifejezni kedves kötelességemnek tartom:

alázatos szolgálók
Dókus Gyula, elnök.

Nyilvános köszönet.

Felejthetetlen férjem elhalálása alkalmából a részvét minden oldalról oly megható alakban nyilvánult, hogy azt megköszönni el nem mulaszt-hatom. Fogadják mindazok, kik mértetlen bánatomban osztoztak, ezen az uton halás köszönetemet. S. A.-Ujhelyben 1894. márc. hó 30-án.

özv. Háber Gyuláné.

CSARNOK.

Kossuth halálára.

Meghalt, elaludt; lángoló lelkének
Végső lobbanása is égbe repült . . .
Az ajk, melynek szavát lesték a népek,
Elnémult, a nagy szív örökre kihült;
Ki nemzetnek hazát, népek jogot adott;
Kinek majd tettiről regélnék századok,
Világot rendítő, óriás hatalom:
Ott fekszik ma némán, sötét ravatalon.

Kelj föl szent öreg! harci rialom szól . . .
Paripák robaját hozza a vihar . . .
Hadur villámot szór mennyboltozatról . . .
Kard villog a légben fel, talpra magyar! . . .
— Hősök kelnek ki a vérázattal rögből,
Hősök szállnak alá vészeltjes felhőkből . . .
S im hasad a hajnal: szabadság hajnala! —
Sugárban furdik az elnyomott haza . . .

S nézd, ott a hős, ott egy mythoszi alak,
Karddal kézben, honfi-tüzzel szívében;
Derült homlokán glória tapad —
Felvillanó világ a sötét éjben;
Esze, szíve helyén, — népek bálványá Ő,
Nevével, hírével messze-száll a szellő;
Lángész, a mely terem, a mely csodát művel,
Kit a földre bizton az Isten küldte el . . .

Hérosz, kit imád világok világa . . .
Hérosz, ki a szegény népet imádja . . .
S lelke lángja azért csap fel az égre:
Hogy onnan áldás, üdv szálljon le végre.

S Ő, ki millióknak küzd szabadságáért:

Vajjon elnyeri-e az érdemlett babért? . . .
— Elhal a szó. — Amíg népek szerzett hazát,
Hontalaná tévé a Nagy önönmagát.

Isten küldötte, imádot szent öreg!
Te valál e nagy, Te elhalhatatlan . . .
Nem rágódik már lelken a féreg,
Hazát leltél fen egy jobbik hazában;
Visszarepült lelked oda, honnan eredt,
Ott várt reád immár az örök szeretet;
Istennél van helyed, nem értettek itt lent . . .
Nem a földre való, ki már e földön szent.

Hazánk géniusza szomoruan áll
Idegen földön, gyászavatolodnál . . .
Olaszthon kék ege könnyeket hullat:
Hogy megsirassa a legnagyobb magyart. —
Hazám népe! a nagy Isten esd le hozzád:
Hogy a porhüvelyét hozzák haza, hozzák —
Azok a kiknek élt. Legyen itt nyughelye . . .
Óh adj neki nyugtot magyarok Istene!

Farkas Bertalan.

Kossuth Lajosról.

Kicsi gyermek voltam a Kossuth-világban.
De a nagy év egyes eseményei ma is elevenen
élnék emlékezetemben. Még most is látom a Ga-
liciából átszökött bátor és nyalka Lenkei-huszárokat.
Nem is lehet azt az örömrivalgást elfeledni soha,
melylyel a jó máramarosi nép e derék fiukat lép-
ten-nyomon fogadta. Mikor már a szigeti lelkes
polgárok és polgárnők jól megvendégelték őket:
Viskire vezényeltettek egy kis pihenés végett.

Az én jó apámnál a következők voltak be-
kvártélyozva: Szekeres Károly (ref. papfiu) Varga
József, Lovász György (második kapitulációs, dorogi
fiu), Surányi József, Fuhász Ferenc (káplár Fehér-
Gyarmatról), Gavallér Gábor (Tisza-Körödről) és
Jonás Miksa. Csaknem tejből-vajból fűrésztörték
őket. Kegyeletesen jegyzem fel neveiket, mert
mindenik egy kis szabadságos volt. Sokat érne,
ha valaki a Lenkei-huszárok egész névsorát tudná
közölni. Még most akadhat ilyen ember; de sietnie
kellene, mivel jésztöen fogy azok száma, kik
szemtanúi voltak annak a nagy időnek és az
akkori félisteneknek.

Hogy daloltuk faluszerre, torkunk szakadtából:

„Gyere pajtás katonának,
Nem kötéllal verubávnak.
Egy esztendő nem a világ:
Éljen a magyar szabadság!
Éljen a Haza!”

Azután én felcsepredtem.

Esténkint sokat beszélgettek az öregek —
a mi széles tornácunkon, trafik-dohányt szíva, a
Kossuth-világról s az erre következett nagy és
sok bajról, bubánatról, a németek komisz gorm-
baságairól.

Mikor már a kulacs is jól megforgott a
kezükből, behúzódtak a hátulsó házba. Bezártak
jól ajtót, ablakot és rázendítették, hogy:

„Kossuth Lajos, Kossuth Lajos,
Az ország dolga de bajos! . . .
De csak addig lesz az bajos:
Mig haza jó Kossuth Lajos . . .
Éljen sokáig!”

Később sokat olvastam, hallottam és tanul-
tam Kossuth Lajosról, bímultam lángelméjét, cso-
dáltam erélyét s ragyogó hazaszeretetét. Pataki
jogász koromban be-begyalogoltam a jótova eső
S. A.-Ujhelybe; csak azért, hogy megállhassak
azelőtt a kis emeletes ház előtt, a hol e nagy
ember ügyvédő korában lakott. (Ezt a házat most
Fejes István, a költő-pap, vette meg. Kegyeletben
tartja. És a város, valamint az utcát, a hol van,
elnevezte: Kossuth-utvának, a házat is meg fogja
jelölni márványtáblával).

Mennyit töprengtem: Miért nem voltam én
nagy abban az időben?! Mily öröm lett volna
vele élni, őt látni, hallani; töle tanulni!

1871-ben nagy háboru folyt a francia- és
porosz nemzet között. Mi Pesten, az országgyűlési
ifjak, mind a frániákat féltjük, őket kísérjük a
legmelegebb rokonszenvvel.

Egyszer Ugron Gábor, meg Bartha Miklós
előhozzák, hogy: menjünk segíteni a frániáknak.
Valami kimondhatatlan vágy fogott el; de
pénzem nem volt. Már megis adtam magamat a
sorsnak, mikor Eötvös br., akkori kultusz-minister,
magyar ifjakat kezdett küldözgetni külföldre neve-
lés-oktatásügyi tanulmányokra. Egy gondolat vil-
lant át rajtam. En is jelentkeztem. Zürichben,
Svájc e kedves városában, már ott találtam a
megvert frániákat. Ott fogadtuk a Bourboni in-
ternál seregét.

Keseregünk sokat a multakon, a megtör-
tenteiken. Én beiratkoztam a politechnikumba és
a strikholi gazdasági tanintézetbe is, Szorgalmas-
an végeztem kötelességemet egész augusztus hó
középig. Ekkor felkerelkedtünk Nyárády Dénes
baratommal és a Via malan és comoi tón kereszt-
ül átvándorultunk Turin-ba.

A Kossuthnál tett tisztelgésről ez van uti
naplómban:

Turin, aug. 17. 1871.

Nekem is jutott a szerencséből, hogy a haza-
szeretemben megöszült, a méltán dicsőített nagy
hazafit, Kossuth Lajost láthatam, kezét szoríthatam.
Nem szükséges amaz érzelmek rajzolgasába bo-
csátkoznom a melyek minden halandón el szoktak
ömleni azon eseteknél, midőn egy régi hő vágy,
egy évtizedek óta táplált forró óhajtas megy reájok
nézve teljesedésbe . . .

Elfogódottan léptem, mint egy gyermek,
Magyarország egykori hírneves kormányzója elé
és valódi templomnak képzeltem egyszerű, feltü-
nően tiszta, csinos szobáját.

Szokás szerint növényeivel babrált! Hász-
ezredes segítkezett körülte. „Már két nap óta
nem foglalkoztam velük“ kezdé beszédét: „mert
gyengékedtem. Ma is csak úgy szedtem elő, hogy
olyan orvosságot használok, a minek nem árt,
Arzenikumot vettem be.“

Aztán utunkról kérdezősködött. Bámultam
azt az óriási emlékező tehetséget, a melylyel a
svájci hegyek nevezetesebbjeinek nemcsak neveit
mondta el sorra, hanem azt is nagy pontossággal
tudta, hogy melyik hány ezer lábnyi magas és
miről nevezetes. Én közvetlenül akkor jöttem a
szóban forgott helyekről, ő hat évvel azelőtt látta,
de be kell vallanom, hogy jobban emlékezett sok
tárgyra és körülményre nálamnál. „Jól teszik
Önök — hangsúlyozá a tisztaság, — hogy látogat-
ják Svájcot, mert egyebek mellett még politikai le-
vegője is nagyon jó van annak. Én is, ha már
hazám levegőjét nem szívhatom, legjobban szeret-
nék e kis szabad államban huzódni meg s élni
kedvenc tudományaimnak. Hanem, mikor eszembe
jut, hogy ez a két milliónyi nép 160 esztendeig
birt fegyverben állani, hogy függetlenségét ki-
küzdje az én népem pedig, az ezer éves életű 8—9
milliónyi magyar egyetlen év alatt reményt veszve,
mehajolt: akkor oly szomorú emlékek kelnek
bennem, hogy nem gondolom jónak oda köl-
tözödni.“

Felhozta a két ellenzéki párt (balközép s
szélső baloldal) akkortájt nagyban emegetett tö-
morulését is. E tárgynál Kossuth szeméi felragyog-
tak. Halvány, öreg arcát gyöngé pir futotta el s
a rábeszélésnek legszebb hangján mondá:

„Bizony, az ellenzéknek most nem azon kel-
lene törni a fejét, miben különbözik a két árnya-
lat egymástól, hanem sokkal inkább kellene azt
nézniük: miben egyeznek meg. Ezek közül volna
szükséges aztán vállvetve lépni a jobb oldal felé.
A többiekben anélkül is megküzdnek egymással.“

Szóval a Kossuth véleménye szerint, a héza-
got nem nagyobbítani, hanem imitt-amott áthi-
dalni kellene.

Aztán nagyon bánatosan és reményvesztet-
ten szólt a politikai viszonyokról, a hazabeli köz-
állapotokról és a nemzet jövőjéről.

Midőn kockáztattam a megjegyzést, hogy
talán kissé sötéteknék látszanak innen a távolból
azok a színek, amelyek ottthon mégis világosab-
bak: remegő hangon felelé:

„Fájdalom, hogy fordítva van. Önök vannak
optikai csalódásban a közelség és megközeltség
miatt s észre sem veszik, mikor reájuk dül a ház.
Mert hiában esküszik nekem Beust, hiában az
osztrák s minden ő istenei: a kigyó sohasem
felejt el a maga farkának elvágását.“

Szomorú és kiheverhetetlen dolog, hogy a
magyar nemzet épen akkor bujt az osztrák sas
szárnyai alá, hívén, hogy ez minden bajból meg-
menti, — mikor semmi egyebet nem kellett volna
tennie, mint összedugott kezekkel csak azt ismé-
teln: Nem kártyázom . . . Nem kártyázom!
Hanem már most késő! A világtörténelemben
páratlan politikai botlás megesett. Ezt jóvá tenni
nem embernek adatott. A politikai botlás nem
olyan, mint mikor a mókus megszurja a lábát az
erdőben, hogy azt könnyen ki lehessen heverni.
Terjed ez a baj s elemészti azt a testet, amelybe
magát bevehette. Bizony keserves kilátások van-
nak azon nemzet jövője iránt, melynek már józan
ösztönü népe is oly önbizalmatlanná lett, mint a
magyaroknál!«

Háromnegyed óráig tartott, reám nézve min-
den pontjában siromig feledhetetlen beszélgeté-
sünkből sokat magamba kell zárnom, hacsak a
nagy száműzött ellen indiszkréciót nem akarnék
elkövetni. Ezt pedig a világeért sem tenném. Azt
azonban felemlithetem még, hogy midőn utitár-
sam felhozta, mikép náluk Erdélyben, különösen
Hunyad-vármegyében, évről-évre jobban olvadnak
bele a magyarok az oláh népbe: egész megütö-
zéssel vette a tiszteletreméltó aggastyán s kü-
lönösnek látja, hogy míg minden példa azt mu-
tatja, hogy a műveltebb népbe olvad mindig a
műveletlenebb, itt ellenkezőleg van az eset. „A
leghiresebb párisi gavalier angolok közé jutva,
rövid időn dandy-vé válik; a vad hottentotta
meg, mint a gyűrűbe tekergőzött kigyó, senkit
nem enged maga közé és mi, — az ősi vére
büszke keletiek, — lárvákként átváltozunk.“

Beszélt még a Népörök szükséges és hasz-
nos voltáról, az osztrák politika ingatag jelle-
méről, amely egy nagyobb politikai kérdés eldö-
lését sem tudja elvárni, hanem belekap és elrontja,
Magyarország függetlenségének kívánatoságáról;
ugy a nagy német, mint az orosz birodalom ér-

dekében a nemzetiségi kérdéstről; Pest város rendezetlenségéről stb. de mindezeket egy vagy más ok miatt el kell hallgatnom.

Szavait; amint házból kijöttem — egy lámpaszlophoz támaszkodva — tárcámra jegyzém. Az idézetek között levő sorok e jegyzetből szóról szóra vannak. Másutt is nézeteit és gondolatait a lehetőségig hiven igyekeztem előadni. Különben *Kossuth* még most is erőteljes, szép öreg ember. Jó nagy körszakála és bajusza ezüst-fehér. Haja elhullott s kopaszágát fekete bársonyból készült könnyű magyar kalppal fedi. Ruhája franciás. Hangja tisztán csengő és inkább mély. Szemében tűz, mozdulataiban erő; de egész fejlődési alakján mégis a reszketeg öregség ömlik el.

Bár csak elérné ami szívének, lelkének legfőbb vágya s a miben minden polgára egyetért vele a nemzetnek; bár csak elérné: a *Magyar hazá* teljes boldogságát!

Eddig a napló 1871-ből.

És ime: a szent öreg még soká élt! Amit akkor mondott, ma is, 23 év múlva, azon módon ráillenek a fenforgó viszonyokra. Akit az Isten szeret, azt mondja a nép, hosszú élettel ajdja meg. S ha igaz az, hogy az ember élete 60 éven túl csak isteni különös ajándék: akkor a legnagyobbat magyarnak, a 92 évet élt *Kossuth*-nak igen nagy rész jutott e szép ajándékból.

De a nap is lemegy bármilyen magasan és fényesen ragyogott. Az idő elmúlik jó és nagyok felett egyformán s aztán mindennek vége van. Az enyészet hatalma nagy s utólr minden létezőt. A megváltozhatatlanban meg kell nyugodnunk. Ő sincs többé. Megvívta az élet nagy harcát. Beteljesítette minden kötelességét s mint a reszkető sugár aláhanyatlott.

Ránk, magyarokra, hirt, nevet, dicsőséget hagyott. Ifjú korát a zempléni társadalom, férfi korát a Haza, öregségét a szabadságszeretet *oltárá*n égette el. Élete végét bearanyozta örökbecsű nagy művével, hat vaskos kötetre menő *Iratai*-val. A szent Biblia mellé kell tenni e köteteket minden magyar háznál. Telve vannak ezek bölcseséggel, igazsággal, humanizmussal.

Zárjuk be visszaemlékező sorainkat e szép műből vett idézettel:

„A multnak vannak emlékei, melyek a jövőnek reményei. Ilyen az ezer éves Magyarország állami függetlenségének emléke. Nemzedék hal nemzedék után; de a nemzet lelkiismerete nem hal meg. Az *isten* sem halt meg azért, mert *oltára* elhagyatott.” (IV. kötet 4. lap.)

Kossuth Lajos sem hal meg soha, *de soha!*

Viski Krüszelyi B.

Zemplén-vármegye Monographiája.

Szirmay és egyéb kútfők nyomán szerkesztett két kötetes munka.

Irta: **Kapás Lajos Aurél.**

I. Kötet.

Bevezető fejezet.

„Igazat nem hamisítottam, hamisat nem igazítottam.”
Tindó.

(Folytatás.)

Es csodálatos! Míg a nagy A' földön, a Tiszamentén, is találunk kőszeközöket, nálunk viszont, csontszeközöt, mely amott a követ pótolta, alig ségesen alig lelünk; mert a *tokaj-hegyaljai* hegylanc bőven szolgáltatott minden eszközhöz követ: öröklöknek andezitet vagy amphiból-trachytot, kovagömböknek quarcot, csiszolt eszközökre dyoritot. A kések és nyilhegyek az itt található obsidiánból, jaspis- és chalcedonból készülhettek, valamint szaruköböl is. Szép számmal akadtak

Erdő-Bénye

község határában is ilyen kőszeközökre.

**Csertész,
Dubróka,
Erdő-Horváti,
Károlyfalva,
Kázmér,
Kohány,
Körtvélyes,
Kövesd,
Liszka,
Mád,
Mikóháza,
Pazdics,
Rudabányácska,
Sátoralja-Ujhely,
Szerdahely,
Szöllöske,
Szomotor,
Tállya,
Tokaj,
Tolcsva,
Bodzás-Ujlak,
Velejte,
Vily,**

községek határai szolgáltatták e vármegye területén a legszebb kőkorbéli lelet-példányokat.

Sokkal dúsabb, szebb és érdekesebbek a bronzkori leletek Zemplénmegyében. A régiség-tudósok úgy találják, hogy a bronz-ipar legékesebb szülő bizonyítéka az őskorból, illetve a bronzkorból a

Bodrog-Keresztur

határában talált számra nézve is nagy lelet. Szerintük kevés hazai bronz-lelet van, mely oly sok tekintetben felébreszti érdeklődését mindenkinek, mint ez az össze-vissza töredezett eszközök és ékszerek egyvelege. Valószínű, hogy öntőműhely maradványai e lelet tárgyai, melyek egyrésze egy miskolci rézműves utján, a más része, kereskedőtől megvásárolva, került a nemzeti múzeumba. Öntőműhelyről szözlöttem. A szó maga is mutatja, mi az voltaképpen? Olyan műhely, ahová a csonka, törött tárgyakat a végből vitték, hogy ott beolvasszák azokat. Nos, valószínű, hogy Bodrog-Kereszturban is volt egy ilyen műhely. Legalább a lelet arra enged következtetni.

Ezt olvasom e leletről: „Nem csodálkozunk, ha egyes tárgyakon vasrozda-foltokat látunk; mert e lelet idején már széles világraszóló összeköttetések voltak a Közép-Duna kereskedőinek és ha ritka is lehetett a vas, kétségtelenül ismerék. Ha a bodrog-kereszturival egykoru leleteket keresünk hazai leleteink közt, arra a tapasztalásra jutunk, hogy legnagyobb, legfontosabb leleteink egykoruak vele; csak a terennei, komjáthi, rimaszombati, felső dobszai, hajdu-böszörményi, erzsébetfalvi leleteket említem. Anyagi irányban magas fejlettségű, sokoldalú műveltség maradványai ezek, és egyedüli tanujelű. Itt és képes tudósításaink nincsenek e korból, amit róla tudunk e gyér hallgatag leletekből van merítve. Csoda-e, hogy folismerésében és helyes megítélésében oly végtelen lassan haladunk és hogy minden parányi emléket, mely reá fényt deríthet, oly gonddal gyűjtünk!”

Szerszámok és ékszerek minden változatban megvannak e leletben, mintha szánt-szándékkal gyűjtötték volna így azokat össze azért, hogy lássuk, minők voltak szerszámaik a hízartásban, az ipar és földművelés körében; de lássuk egyúttal azt is, mivel díszítették férfiak, nők egyaránt a fejüket, fulukat, karjukat, ujjukat, ruhájukat.

Ki tudja mennyi kallódott el a leletből, míg a nemzeti múzeum birtokába jutott? De így is — minden bizonynyal megfogható — tekintélyes számu és mennyiségű. 278 darab van a nemzeti múzeumban belőle. Nem bizonyos, de valószínű, hogy a kassai múzeumban őrzött két korongos sodrony tekeres szintén e leletből való.

Legtöbb a bronz lándzsacsucs e leletben. Ezek közül a legtöbb 170 mm. hosszú; legnagyobb szélessége 46 mm.; a hüvely nyílásának átmérője 21 mm. Az egyiknek a hüvelyén 40 mmnyi magasságban két öntőlyuk van s szárnyai élesek, csúcsa igen hegyes.

(A lelet reprodukciója két táblán szemléltetve, miután itt technikai okok miatt meg nem jelenhetett, csak a műben fog megjelenni a leírással, illetve magyarázattal együtt.)

Szintén igen figyelemre méltó azon lelet is, amelyre

Erdő-Horváti

község határában bukkantak s amely lelet *Csoma József* tulajdonát képezi. Az említett község a hegyaljai trachyt-lánc egyik szűk völgyében fekszik. Több dűlője van. Ezek közül az u. n. „*Korós*” dűlőn szántás közben az ekevas alá, egy fazék akadt, melynek tartalma a következő volt:

Kilenc karperec (nyolc ép, a kilencediket a találok az érc megvizsgálása végett eltörték) egy dárda, 13 darab tölcseres függő díszféle különböző nagyságban, két korongos sodrony (az u. n. pápaszemes fibula), egy harmadiknak a töredéke, továbbá 7 darab sodronytekercs, vagyis az ugynevezett ujjvédő. Összesen 33 darab volt a lelet. Minden egyes tárgy patinája feltűnően ép volt s a színe élénkzöld.

Elmondunk egyet-mást e tárgyakról.

Az egyik gyűrűnek a kilenc közül az átmérője 8⁰² cm., sulya 75 gramm. A karika belül sima, kívül bevágott rovátkákkal van ékesítve. A hol a karika záródik, ott mind a két vég 1—1 cmnyire sima. Egy másik gyűrű átmérője 7⁰⁸ cm., sulya 115 gramm. Ez a legszebb. A többi gyűrűnél az átmérő 7⁰⁸ cm, a suly 75 gramm; átmérő 7⁰⁸ cm, a suly 72 gramm. A leletben van egy dárda is, melynek hossza 116 mm., melyből a szárnyra 65 mm. esik. Ékítéi nincs rajta; a felszögezésre két lyuk szolgál; élei töredeztettek. Az ujjvédők egyikének hossza 11⁰⁷ cm.; a tekeres átmérője 5⁰² cm; összesen kilenc csavarodásból áll.

A leleteket ismertette írja *Szendrei János dr.* hogy: Az átméreték s a suly szerinti pontos méretek, azt hiszem, e helyt is eléggé bizonyítják, hogy a készítőik arra bizonyos rendszerinti figyelmet nem fordítottak s hogy e szerint e karperecek, mint karikák, sem anyaguk, sem alakjuk, sem sulyuknál fogva értékéységet nem képezhettek. Bizonyítják egyszersmind azt, hogy különböző méretek levén, különböző koru egyének ékszerül használtattak, hogy tehát az egész lelet

*) Archaeologiai Ért. Uj évfolyam. I. k. II. r. 282. l.

nem egy ember sírhatománya, hanem összegyűjtött s elrejtett kincs lehetett.”

(Reprodukcióját a magyarázattal együtt a kötetes munkában közlöm.)

(Folytatjuk.)

*) Arch. Ért. Ujfolyam. VIII. k. 349. lap.

Vármegyei Hivatalos Rész.

627. kb. sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

A nm. kereskedelemügyi minisztérium a m. kir. államvasutok igazgatóságának felterjesztése következtében a koskóczi állomás rakodó helyeinek kibővítéséhez szükséges területekre nézve a kisajátítási jogot az 1881. évi XLI. t. c. 1. §-ának alapján megadván, s azon földterületeknek kisajátítását, melyekre nézve az illető tulajdonosokkal a barátságos egyezkedés létre nem jött, ugyan-csak az idézett törvény értelmében engedélyezvén, alólirt alispán az e tárgyban leérkezett 9932. szám alatt kelt kereskedelemügyi ministeri intézkedéshez képest következőleg

Határozott:

A nm. kereskedelemügyi minisztérium fentidézett intézkedése, s az 1881. évi XLI. t. c. 33. és 34. §-ai alapján a szóban forgó ügyben az eljárást a saját elnökletem alatt *Lukovics Ottó* bizottsági tag és a homonnai járás főszolgabírájából alkotott bizottság közreműködése mellett *Koskócz község* házánál a f. 1894. évi ápril hó 27. napjának d. e. 10 órájára ezennel elrendelem.

Miről a nm. kereskedelemügyi minisztérium által leküldött kisajátítási terv egy példányának kiadásával azzal a felhívással értesítették, hogy a tervrajzot és összeírást a község házánál a tárgyalást megelőzőleg 15 napi közszemlére kitévén, arról és a tárgyalás idejéről az érdekelteket ezen határozat vétele után a szokásos módon azonnal értesítse.

Megjegyeztetik, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha a tárgyalásra az érdekeltek közül senki sem jelenne meg.

Az eljáráshoz jegyzőül *Prihoda Etele III.* aljegyző rendeltetik ki.

Ezen határozat a Budapesti Közlönyben egy ízben, s a „Zemplén” törvényhatósági közlönyben 3 ízben közzétételük és a m. kir. államvasutak igazgatóságával közöltetik.

S.-A.-Ujhely, 1894. március hó 17.

Matolai Etele. alispán.

1—3

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben, 1894. évi február hó 15-én tartott közgyűléséből.

22/3. sz. Olvastatott a Nagyméltóságú kereskedelemügyi minisztérium 87917/93. számú körrendelete az eczetsavnak a vasutakon szállítása tárgyában.

A közönségnek tájékoztatása céljából az intézkedést a vármegye hivatalos lapjában közzétételre határozatott.

Kelt mint fent.

Jegyzette:

Horváth József.

I. aljegyző.

Kiadta:

Dókus Gyula,

főjegyző.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 87917/93. szám. Valamennyi közforgalomra berendezett es önnállóan kezelt vasut igazgatóságainak. Kétség merülvén fel az iránt, vajjon a Magyarországon is gyártott 80 százalékos eczetsavat tartalmazó eczettel vasuton való szállítása mily feltételekhez legyen kötve: a cs. és kir. osztrák kereskedelemügyi miniszter ural egyetértőleg, mivel ez ügyben értekeztem, ezennel kivételképen megengedem, hogy 20 százalékos, vagy ennél kevesebb vizet tartalmazó eczetsav, mely lényegében azonos a 80 százalékos eczetsavat tartalmazó eczettel elnevezés alatt forgalomba hozott cikkel a vasuti üzlet szabályzat B.) mellékletének XV. pontja alatt foglalt feltételek mellett vasuti szállításra elfogadtassék. Jelen rendeletem 1894. február hó 1-én lép életbe. Budapest, 1893. december hó 21-én. A miniszter helyett *Reiszig* s. k. államtitkár.

724. sz. Zemplénvármegye ktr. tanfelügyelőjétől.

A Zemplén-vármegyében működő elemi iskolai tanítók s tanítónők, valamint a tanítójelöltek figyelmébe ajánlatik.

Másolat.

A vallás és közokt. m. kir. ministertől. 29137/1893. szám. Következő című tankönyvet *Szirbek József*, vezérkönyv a közönséges törtek tanításához tanítók és tanítójelöltek számára. Székesfehérvár, 1892. kiadja *Singer Ede* az elemi népiskolai tanítók és tanítójelöltek figyelmébe, valamint az elemi népiskolák könyvtárai részére megszerzés végett ajánlom. Budapest, 1894. március 12-én. A miniszter meghagyásából: *Szathmári*, miniszteri tanácsos.

A másolat hitelül:

Nemes Lajos,

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

dekében a nemzetiségi kérdéstről; Pest város rendezetlenségéről stb. de mindezeket egy vagy más ok miatt el kell hallgatnom.

Szavait; amint házból kijöttem — egy lámpaszlophoz támaszkodva — tárcámra jegyzém. Az idézetek között levő sorok e jegyzetből szóról szóra vannak. Másutt is nézeteit és gondolatait a lehetőségig hiven igyekeztem előadni. Különben *Kossuth* még most is erőteljes, szép öreg ember. Jó nagy körszakála és bajusza ezüst-fehér. Haja elhullott s kopaszágát fekete bársonyból készült könnyű magyar kalppal fedi. Ruhája francies. Hangja tisztán csengő és inkább mély. Szemében tűz, mozdulataiban erő; de egész fejlődési alakján mégis a reszketeg öregség ömlik el.

Bárcsak elérné ami szívének, lelkének legfőbb vágya s a miben minden polgára egyetért vele a nemzetnek; bárcsak elérné: a *Magyar haza* teljes boldogságát!

Eddig a napló 1871-ből.

Es ime: a szent öreg még soká élt! Amit akkor mondott, ma is, 23 év múlva, azon módon ráillenek a fenforgó viszonyokra. Akit az Isten szeret, az mondja a nép, hosszú élettel ajdja meg. S ha igaz az, hogy az ember élete 60 éven túl csak isteni különös ajándék: akkor a legnagyobb magyarnak, a 92 évet élt *Kossuth*-nak igen nagy rész jutott e szép ajándékból.

De a nap is lemegy bármilyen magasan és fényesen ragyogott. Az idő elmúlik jó és nagyok felett egyformán s aztán mindennek vége van. Az enyészett hatalma nagy s utólr minden létezőt. A megváltozhatatlanban meg kell nyugodnunk. Ő sincs többé. Megvívta az élet nagy harcát. Beteljesítette minden kötelességét s mint a reszkető sugár aláhanyatlott.

Ránk, magyarokra, hirt, nevet, dicsőséget hagyott. Ifju korát a zempléni tarsadalom, félt korát a Haza, öregségét a szabadságszeretet *oltárára* égette el. Élete végét bearanyozta örökbecsű nagy művével, hat vaskos kötetre menő *Irataival*. A szent Biblia mellé kell tenni e köteteket minden magyar házban. Telve vannak ezek bölcseséggel, igazsággal, humanizmussal.

Zárjuk be visszaemlékező sorainkat e szép műből vett idézettel:

„A multnak vannak emlékei, melyek a jövőnek reményei. Ilyen az ezer éves Magyarország állami függetlenségének emléke. Nemzedék hal nemzedék után; de a nemzet lelkiismerete nem hal meg. Az isten sem halt meg azért, mert *oltára* elhagyatott.” (IV. kötet 4. lap.)

Kossuth Lajos sem hal meg soha, *de soha!*

Viski Krüszelyi B.

Zemplén-vármegye Monographiája.

Szirmay és egyéb kútfők nyomán szerkesztett két kötetes munka.

Irta: **Kapás Lajos Aurél.**

I. Kötet.

Bevezető fejezet.

„Igazat nem hamisítottam,
hamisat nem igazítottam.”

Tindó.

(Folytatás.)

Es csodálatos! Mig a nagy A' földön, a Tiszamentén, is találunk kőszközöket, nálunk viszont, csonteszközök, mely amott a követ pótolta, aligsegesen alig lelünk; mert a *tokaj-hegyaljai* hegylánc bőven szolgáltatott minden eszközhöz követ: örlőkőnek andezitot vagy amphibótrachytot, kovagömböknek quarcot, csiszolt eszközökre dyoritot. A kések és nyílhegyek az itt található obsidiánból, jaspis- és chalcedonból készülhettek, valamint szaruköböl is. Szép számmal akadtak

Erdő-Bénye

község határában is ilyen kőszközökre.

**Csertész,
Dubróka,
Erdő-Horváti,
Károlyfalva,
Kázmér,
Kohány,
Körtvélyes,
Kővesd,
Liszka,
Mád,
Mikóháza,
Pazdics,
Rudabányáska,
Sátoralja-Ujhely,
Szerdahely,
Szöllőske,
Szomotor,
Tálya,
Tokaj,
Tolcsva,
Bodás-Ujlak,
Veletje,
Vily,**

községek határai szolgáltatják e vármegye területén a legszebb kőkorbéli lelet-példányokat.

Sokkal dúsabb, szebb és érdekesebbek a bronzkori leletek Zemplénmegyében. A régiség-tudósok úgy találják, hogy a bronz-ipar legékebben szóló bizonyítéka az őskorból, illetve a bronzkorból a

Bodrog-Keresztur

határában talált számra nézve is nagy lelet. Szerintük kevés hazai bronz-lelet van, mely oly sok tekintetben felébreszti érdeklődését mindenkinek, mint ez az össze-vissza töredezett eszközök és ékszerek egyvelege. Valószínű, hogy öntőműhely maradványai e lelet tárgyai, melyek egyrésze egy miskolci rézműves utján, a más része, kereskedőtől megvásárolva, került a nemzeti muzeumba. Öntőműhelyről szólottam. A szó maga is mutatja, mi az voltaképpen? Olyan műhely, ahová a csonka, törött tárgyakat a végből vitték, hogy ott beolvasszák azokat. Nos, valószínű, hogy Bodrog-Kereszturban is volt egy ilyen műhely. Legalább a lelet arra enged következtetni.

Ezt olvasom e leletről: „Nem csodálkozunk, ha egyes tárgyakon vasrozsda-foltokat látunk; mert e lelet idején már széles világraszóló összeköttetések voltak a Közép-Duna kereskedőinek és ha ritka is lehetett a vas, kétségtelenül ismerték. Ha a bodrog-kereszturival egykoru leleteket keresünk hazai leleteink közt, arra a tapasztalásra jutunk, hogy legnagyobb, legfontosabb leleteink egykoruak vele; csak a terennei, komjéthy, rimaszombati, felső dobszai, hajdu-böszörményi, erzebetfalvi leleteket említem. Anyagi irányban magas fejlettségű, sokoldalú műveltség maradványai ezek, és egyedüli tanujelei. Irott és képes tudósításaink nincsennek e korból, amit róla tudunk e gyér hallgatag leletekből van merítve. Csoda-e, hogy folismerésében és helyes megítélésében oly végtelen lassan haladunk és hogy minden parányi emléket, mely reá fényt deríthet, oly gondnal gyűjtünk!”

Szerszámok és ékszerek minden változatban megvannak e leletben, mintha szánt-szándékkal gyűjtötték volna így azokat össze azért, hogy lássuk, minők voltak szerszámaik a hízartásban, az ipar és földművelés körében; de lássuk egyuttal azt is, mivel díszítették férfiak, nők egyaránt a fejüket, fulukat, karjukat, ujjukat, ruhájukat.

Ki tudja mennyi kallódott el a leletből, míg a nemzeti muzeum birtokába jutott? De így is — minden bizonynyal megfogható — tekintélyes számu és mennyiségű. 278 darab van a nemzeti muzeumban belőle. Nem bizonyos, de valószínű, hogy a kassai muzeumban őrzött két korongos sodrony tekeres szintén e leletből való.

Legtöbb a bronz lánzsacsucs e leletben. Ezek közül a legtöbb 170 mm. hosszú; legnagyobb szélessége 46 mm; a hüvely nyílásának átmérője 21 mm. Az egyiknek a hüvelyén 40 mmnyi magasságban két öntőlyuk van s szárnyai élesek, csúcsa igen hegyes.

(A lelet reprodukciója két táblán szemléltetve, miután itt technikai okok miatt meg nem jelenhetett, csak a műben fog megjelenni a leírással, illetve magyarizálttal együtt.)

Szintén igen figyelemre méltó azon lelet is, amelyre

Erdő-Horváti

község határában bukkantak s amely lelet *Csoma József* tulajdonát képezi. Az említett község a hegyaljai trachyt-lánc egyik szűk völgyében fekszik. Több dűljő van. Ezek közül az u. n. »Körös« dűljő szántás közben az ekevas alá, egy fázék akadt, melynek tartalma a következő volt:

Kilenc karperec (nyolc ép, a kilencediket a találók az érc megvizsgálása végett eltörték) egy dárda, 13 darab tölcseres függő diszféle különböző nagyságban, két korongos sodrony (az u. n. pápaszemes íbula), egy harmadiknak a töredéke, továbbá 7 darab sodronytekeres, vagyis az ugynevezett újjvédő. Összesen 33 darab volt a lelet. Minden egyes tárgy patinája feltűnően ép volt s a színe élénkzöld.

Elmondunk egyet-mást e tárgyakról.

Az egyik gyűrűnek a kilenc közül az átmérője 8⁰² cm., sulya 75 gramm. A karika belül sima, kívül bevágott rovátkákkal van ékesítve. A hol a karika záródik, ott mind a két vég 1—1 cmnyire sima. Egy másik gyűrű átmérője 7⁰⁸ cm., sulya 115 gramm. Ez a legszebb. A többi gyűrűnél az átmérő 7⁰⁸ cm, a suly 75 gramm; átmérő 7⁰⁸ cm, suly 60 gramm; átmérő 8⁰² cm, a suly 72 gramm. A leletben van egy dárda is, melynek hossza 116 mm., melyből a szárnyra 65 mm. esik. Ékítés nincs rajta; a felszögezésre két lyuk szolgál; élei töredézettek. Az újjvédők egyikének hossza 11⁰⁷ cm.; a tekeres átmérője 5⁰² cm; összesen kilenc csavarodásból áll.

A leleteket ismertette írja *Szendrei János dr.* hogy: Az átméreték s a suly szerinti pontos méretek, azt hiszem, e helyt is eléggé bizonyítják, hogy a készítők arra bizonyos rendszerinti figyelmet nem fordítottak s hogy e szerint e karperecek, mint karikák, sem anyaguk, sem alakjuk, sem sulyuknál fogva értékéységet nem képezhettek. Bizonyítják egyszersmind azt, hogy különböző méretek levén, különböző koru egyének ékszerül használtattak, hogy tehát az egész lelet

*) Archaeologiai Ért. Uj évfolyam. I. k. II. r. 282. I.

nem egy ember sírhagyományára, hanem összegyűjtött s elrejtett kincs lehetett.”

(Reprodukcióját a magyarizálttal együtt a kötetes munkában közlöm.)

(Folytatjuk.)

*) Arch. Ért. Ujfolym. VIII. k. 349. lap.

Vármegyei Hivatalos Rész.

627. kb. sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

A nm. kereskedelemügyi minisztérium a m. kir. államvasutok igazgatóságának felterjesztése következtében a koskóczy állomás rakodó helyeinek kibővítéséhez szükséges területekre nézve a kisajátítási jogot az 1881. évi XLI. t. c. 1. §-ának alapján megadván, s azon földterületeknek kisajátítását, melyekre nézve az illető tulajdonosokkal a barátságos egyezkedés létre nem jött, ugyan csak az idézett törvény értelmében engedélyezvén, alólírt alispán az e tárgyban leérkezett 9932. szám alatt kelt kereskedelemügyi ministeri intézvényhez képest következőleg

Határozott:

A nm. kereskedelemügyi minisztérium fentidézett intézvénye, s az 1881. évi XLI. t. c. 33. és 34. §-ai alapján a szóban forgó ügyben az eljárás a saját elnökletem alatt *Lukovics Ottó* bizottsági tag és a homonnai járás főszolgabírájából alkotott bizottság közreműködése mellett *Koskóczy község* házána l. f. 1894. évi ápril hó 27. napjának d. e. 10 órájára ezennel elrendelem.

Miről a nm. kereskedelemügyi minisztérium által leküldött kisajátítási terv egy példányának kiadásával azzal a felhívással értesítették, hogy a tervrajzot és összeírást a község házána l. tárgyalást megelőzőleg 15 napi közzemlére kitévén, arról és a tárgyalás idejéről az érdekelteket ezen határozat vétele után a szokásos módon azonnal értesítse.

Megjegyeztetik, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha a tárgyalásra az érdekeltek közül senki sem jelenne meg.

Az eljáráshoz jegyzőül *Prihoda Etele III.* aljegyző rendeltetik ki.

Ezen határozat a Budapesti Közlönyben egy ízben, s a »Zemplén« törvényhatósági közlönyben 3 ízben közzétételük és a m. kir. államvasutak igazgatóságával közöltetik.

S.-A. Ujhely, 1894. március hó 17.

1—3

Matolai Etele, alispán.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A. Ujhelyben, 1894. évi február hó 15-én tartott közgyűléséből.

22/3. sz. Olvastattam a Nagyméltóságú kereskedelemügyi minisztérium 87917/93. számú körrendelete az eczetsavnak a vasutakon szállítása tárgyában.

A közönségnek tájékoztatása céljából az intézvény a vármegye hivatalos lapjában közzétételni határozattott.

Kelt mint fent.

Jegyzette:

Horváth József,

I. aljegyző.

Kiadta:

Dókus Gyula,

főjegyző.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. minister 87917/93. szám. Valamennyi közforgalomra berendezett es önnállóan kezelt vasut igazgatóságainak. Kétség merülvén fel az iránt, valjon a Magyarországon is gyártott 80 százalékos eczetsavat tartalmazó eczettel vasuton való szállítása mily feltételekhez legyen kötve: a cs. és kir. osztrák kereskedelemügyi minister ural egyetértőleg, mivel ez ügyben értekeztem, ezennel kivételképen megengedem, hogy 20 százalékos, vagy ennél kevesebb vizet tartalmazó eczetsav, mely lényegében azonos a »80 százalékos eczetsavat tartalmazó eczettel« elnevezés alatt forgalomba hozott cikkel a vasuti üzlet szabályzat B.) mellékletének XV. pontja alatt foglalt feltételek mellett vasuti szállításra elfogadtassék. Jelen rendeletem 1894. február hó 1-én lép életbe. Budapest, 1893. december hó 21-én. A minister helyett *Reissig* s. k. államtitkár.

724. sz. Zemplén-vármegye ktr. tanfelügyelőjétől.

A Zemplén-vármegyében működő elemi iskolai tanítók s tanítónők, valamint a tanítójelöltek figyelmébe ajánltatik.

Másolat.

A vallás és közokt. m. kir. ministertől. 29137/1893. szám. Következő című tankönyvet *Szirbek József*, vezérkönyv a közönséges törték tanításához tanítók és tanítójelöltek számára. Székesfehérvár, 1892. kiadja *Singer Ede* az elemi népiskolai tanítók és tanítójelöltek figyelmébe, valamint az elemi népiskolák könyvtárai részére megszerzés végett ajánlom. Budapest, 1894. március 12-én. A minister meghagyásából: *Szathmári*, ministeri tanácsos.

A másolat hitelül:

Nemes Lajos,

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A nagymélt. vallás- és közokt. m. kir. min. ur 1894. évi február hó 25-én 61.947. sz. alatt kelt rendelete alapján, van szerencsém értesíteni a t. iskolai előljáróságot, hogy hazánk ezredéves fennállásának ünneplése alkalmából 1896-ban Budapest fő- és székvárosában rendezendő országos kiállításon úgy az oktatásügy céljaira építendő csarnokban, mint egy minta elemi iskola és minta kisdudóda helyiségben fel lesz tűntetve a népoktatásügy állapota 1867-től napjainkig.

Ugyanezen alkalommal tudatom, hogy az országos kiállítás népoktatási csoportjának programja a »Néptanítók Lapja«-nak 1894. évi február hó 21-iki és a »Hivatalos Közlöny« 1894. évi 4-ik számában már közzé tettett. Midőn a t. iskolai előljárósággal ezt tudatom, egyszersmind felhívom, hogy a nagy nemzeti mű sikeréhez, erejéhez mérten annak idején hozzájárulni, s az előintézkedéseket mielőbb megtenni sziveskedjék.

S.-A.-Ujhely, 1894. márc. 7.

Nemes Lajos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő

253/IV 894 A s.-a.-ujhelyi j. főszolgabirójától.

Körözüény.

Kiszt János kizszi lakosnak, f. évi március hó 26-án, egy 5 éves, szürke, bélyegtelen kanca lova udvarából kiszaladt és azóta meg nem került.

Körözüése elrendeltek s a községek bírái felhivatnak, hogy nyomra vezetés esetén a s.-a.-ujhelyi járás szolgabirói hivatalánál azonnal jelentést tegyenek.

S.-A.-Ujhely, 1894. márc. 28.

Urbán Ferencz, főszolgabiró.

1321./I. 894. sz. A s.-a.-ujhelyi j. főszolgabirójától.

Körözüény.

Özv. Réz Péterné s.-pataki lakos 11 éves fia mai napon a Palotás-utcából nyomtalanul eltűnt.

Felhivatnak az előljáróságok nyomozására s jelentéstételre.

S. A.-Ujhely, 1894. márc. 28.

Urbán Ferencz, t. főszolgabiró.

Nyilt-tér*)**Első tokaji cognacgyár**

Tokajban.

Arany-érmekkel a következő kiállításokon lett kitüntetve:
Berlin, Páris, London, Brüssel,
Haag, Nizza és Bordeauxban stb.

A magas kereskedelmiügyi m. kir. ministeriumi ellenőrzése alatt.
Gyári-kedvezmény által kitüntetve.

Ezennel intünk mindenkit

hamisított Tokaji Cognac vásárlásától, mert mi azt

minden továbbárúsítótól elkoboztatjuk.

Hamisított minden Tokaji Cognac, mely nem

az egyedül Tokajban létező

Első Tokaji Cognac-Gyárból ered

és ninesen a fenti Tokaj városának törvényesen bejegyzett czimerével mint védjeggyel ellátva.

Hogy téves nézeteknek elejét vegyük, általános tudomásra hozzuk, hogy

S.A.Ujhelyben telepünk nincsen

és egy ilyen ottani vállalattal semminemű összeköttetésben nem állunk.

Czégünk egyedül létezik, változatlanul mint eddig

Első Tokaji Cognacgyár
Tokaj.

E rovat alatt közlötekként nem vállal felelősséget a Szerk

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadó-tulajdonos: Ehlert Gyula.

HIRDETÉSEK.**HIRDETMÉNY.****A s.-a.-ujhelyi polgári takarékpenztár és hitelegylet**

a birtokos osztály hitelszükségletének szem előtt tartása mellett működési körét 1000 forinttól kezdve a

JELZÁLOG HITELRE

is kiterjeszti.

Mérsékelt kamatláb és előnyös törlesztési feltételek mellett

föld- és városi házbirtokra

törlesztési kölcsönöket engedélyez.

Törlesztési idő 15-től 50 évig.

A kölcsön nem záloglevelekben, de készpénzben teljes összegben számloltatik le.

A kölcsön eléréséhez telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és adókönyvecske szükségeltetik.

Az igazgatóság.**Tenyészbika eladás.**

A munkácsi uradalom gazdasági udvarában Munkácsra

1 db 3 éves magyar

3 db 2 éves algaui

1 db 1 1/2 éves pinzgau

1 db 2 éves Szimenthal berni keresztvér

1 db 1 1/2 éves Szimenthal kuhlandi

tenyészbika van eladásra felállítva.

A venni szándékozók irás vagy szóbeli megkeresésére rögtön válaszol:

az uradalmi igazgatóság.

Valódi finom fehér- és veres borok literes üvegekben 40 krajczárjával kaphatók Klein Géza fűszer- és vegyes kereskedésében S.-A.-Ujhely. (Papsor-utca.)

724/eln. 1894. sz.

Pályázat.

A vezetésem alatt álló s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéknél egy díjnoki állás van üresedésben.

Azok, akik ezt az állást elnyerni ohajtnak jelentkezzenek a hivatalos órák alatt alulírott kir. törvényszéki elnöknel.

S.-a.-Ujhely, 1894. márczius 30-án.

Seyfried József
elnök.**EXCELSIOR KÁVÉ**

a legjobb pörkölt szemes kávé, erő, zamat és szaporaság tekintetében az elkényesztett igényeket is kielégíti,

az excelsior kávé

saját mód szerint pörköelve, a legkiválóbb fajták keveréke is sokkal jobb, mint a többi forgalomban előforduló minőségek, melyekhez 25% megtakarítást nyújt és hónapokon át megtartja erejét és zamatját. Minden takarékos házi asszony tegyen az Excelsior kávéval egy próbát és győződjön meg saját tapasztalataiból annak kitűnő tulajdonságairól.

Főraktár és egyedüli elárusítás Behyna Testvéreknél S.-a.-Ujhely, és pedig: 1. 1/2 és 1/4 kilós törvényesen védett és védjeggyel ellátott csomagokban. A finomabb 00-as számú minőségűek ára 2 fnt 40 kr., középső 0-as számú 2 fnt 20 kr. kilonként

Első Magyar Gőz-kávé Pörkölt
Budapestben.

30/94. sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatási ministerium megengedte, miszerint a városi kisdudóvódánál dadák felvétessenek és kiképeztessenek.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik dada kiképzést nyerni ohajtnak, miszerint felvételünk tekintetéből a város előljáróságánál jelentkezzenek.

S.-A.-Ujhely, 1894. márczius hó 28.

Csákö Imre,

h. főbíró.

1-3

Árverési hirdetmény.

Néhai Petrakovits József hagyatékához tartozó egy gőzcséplőgép, (becsára 800 forint) egy 6 hold parkkal körülvett gyógyfürdő (becsára 3000 fnt) s e fürdő mellett fekvő 5 kaszt. hold szántóföld s legelő (becsára 300 fnt) — Tek. Zemplénvármegye árvaszékének 1894. évi 2206. sz. végzése alapján f. évi április hó 12 ik napján délelőtt 10 órakor alulírott előljáróság által Mád város tanácsházánál elfog árvereztetni.

A fenti ingatlanok Mád község határában fekszenek.

1-2

Szabó Alajos, főbíró.**Magyarország**

teljesen független politikai napilap. Nincs lekötve senkivel szemben, nem áll sem egyeseknek, sem osztályoknak, sem érdekköröknek szolgálatában.

A »Magyarország« önzetlenül csupán egy czélt szolgál: az ország függetlenségének és önállóságának ügyét. Ez lebeg folyton szeme előtt és ennek elérésére törekszik.

A »Magyarország« mindig és mindenkiel szemben tárgyilagos és elfogulatlan. Egy mértéket ismer: az igazság mértékét, a melytől soha semmi körülmények közt el nem tér.

A »Magyarország« szerkesztőségének és kiadóhivatalának megfizetett munkája folytán az összes országos és külföldi eseményeket legelőször hozza az olvasóközönség tudomására.

A »Magyarország«-ot reggel már az ország távolos részeiben is olvasni lehet. Hozza az az napi országgyűlést teljesen kimerítő szövegben, az az napi összes eseménye ket úgy a fővárosból, mint a vidékről és a külföldről. Hozza a bel- és külföldi teljes tőzsdei jegyzéket és árfolyamokat. Naponként közöl tárcát, regényt és más érdekes közleményeket.

A ki a »Magyarország«-ot olvassa az az üzleti, társadalmi és politikai eseményekről sok helyen egy egész nappal előbb értesül, mint más lapokból.

A »Magyarország« már is 30,000 példányban forog az olvasóközönség kezében s így rövid idő alatt elérte a támogatásnak azt a mértékét, a melylyel a magyar lap eddig még nem dicsekedhetett. A közönség ezen támogatását a szerkesztőség a lapnak folytonos fejlesztésére és tökéletesítésére fordítja.

A »Magyarország« előfizetési ára:

Április hóra 1 fnt 20 kr. (április—június) negyedévre 3 fnt 50 kr., április—december hónapokra 10 fnt 50 kr. Az előfizetési pénzek postautalványon a kiadóhivatalba Budapest, Rostély-utca 2. küldendők.

»Magyarország« kiadóhivatala.

Első tokaji cognac-gyár
Tokajban.

Törvényes védjegy Aranyérmekkel a következő kiállításokon lett kitüntetve
BERLIN, PARIS, LONDON, BRÜSSEL, HAAG, NIZZA és BORDEAUXBAN stb.

Intés Cognac-kereskedőknek.

Óva intünk mindenkit
Utánzott Tokaji Cognac vételére,
miután ezt
minden egyes ismételésűtől
elkoboztatandjuk.

UTÁNZOTT

mindazon Tokaji Cognac, mely nem az
Egyedüli Tokajban létező
ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL
származik, és mely az ezen Tokaj városa által

bejegyzett védjegy

által ellátva ninesen
ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR TOKAJBAN.
A magas kereskedelemügyi m. kir. ministerium ellenőrzése alatt.
Gyári kedvezmény által kitüntetve. Arany érmekkel a következő kiállításokon lett kitüntetve:
Páris, Bordeaux, Nizza, London, Haag, Brüssel, Berlin és Chicagóban.

Egy teljesen jó karban
lévő zongora eladó.
Bővebb értesítés a kiadó-
hivatalban.

Kj. 394/1894. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott, mint hatósági megbízott, illetve kiküldött ezennel közhírré teszi, hogy a varannói tek. főszolgabírói hivatalnak 20/ki. 94. sz. a. kelt végzése folytán a tavarannai körjegyzőséghez tartozó, kilenc (9) község végrehajtató javára Danyicskó György állásától felfüggesztett tavarnai körjegyző ellen 263 ft 54 kr., illetve 313 ft 32 kr. tőke, különböző időtől járó 6% kamat 7 ft 28 kr. eddigi és még felmerülendő költség erejéig f. évi január hó 4-én 52. sz. a. felvett jkönyvben lefoglalt s ezen végreh. jkönyv 1—15 tétele alatt összeirt 405 ft becsértékű 2 drb. ló, 2 drb. szarvasmarha, 4 drb. sertés, 1 futószekér, különféle házi butorok és konyhai felszerelésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak. Az 1157/ki. 94 számú megbízó s elrendelő végzés folytán az árverés határnapjaitul 1894. évi április hó 5-ének d. e. 10 óráját Szedlisske községébe végrehajtást szenvedett lakására tűzöm ki, azon esetre pedig, ha árverelő hiányában ezen árverés megtartható nem volna, az újabb árverés határidejét 1894. évi április hó 6-ának d. e. 9 órájára Varannó város házához tűzöm ki, és ahhoz a venni szándékozót oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságok már az első árverési határidőben is az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek a becsáron alól is elfognak adatni.

Együttal a vételár felosztása iránti tárgyalás határidejéül 1894. évi április hó 7-ik napjának d. u. 2 óráját Szedlisskére a körjegyzői irodába tűzöm ki, mely helyre és időre az érdekeltek oly hozzáadással idéztetnek, hogy meg nem jelenésük, avagy teljes bizonyíték hiánya esetén követelésük figyelembe vételét nem fog.

Kelt Varannón, 1894. évi március hó 22-én.

Nyomárkay Géza,

mint megbízott, illetve kiküldött.

Lóheremag

5, 10, 25, 50 kilós zsákokban.

Komócsinfűmag

40 kilós zsákokban, minndkettő államilag ólomzárva.

Répamag

5, 10, 25, 50 kilós zsákokban.

Vetőburgonya

bárminő mennyiségű.

Kapható:

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában u. p. Koncza.

Tk. 83. sz./894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Vinnai András és társai végrehajtást szenvedők elleni 35 ft tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék a (tokaji kir. bíróság) területén levő, V.-Ujfalu községében fekvő a v.-ujfalusi 54. sz. tjkvben A. + 100. és 533. hr. sz. alatt Vinnai András, Vinnai Károly, Vinnai Zsuzsanna, Vinnai Klára és Vinnai Pál tulajdonúul irt ingatlanokra és pedig: A 100. hr. sz. belsőség és 25 ö. i. számú házra, valamint a vámos-ujfalusi 268. és 269. sz. tjkönyvekben foglalt s ezen belsőséghez tartozó közös urbéri legelő és erdő illetőségre 189 ft, továbbá az 533. hr. sz. szőlőre az árverést 166 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1894. évi május hó 31-ik napján délelőtt 9 órakor Vámos-Ujfalu község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, készpénzben, az 1881. LX. törvény czikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügymin. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban a kir. járásbíró, mint tkkönyvi hatóságnál 1894. évi január hó 18. napján.

Lácay, kir. jbró.

Eladó fák és növények

Méltóságos **Andrássy Géza gróf** ur parnói kertészetében:

Rózsafa félmagas törzsű	50 kr.
magas	60—70 kr.
Spárga-gyökér (argenteil és conovers colossal)	1 éves 100 drb. 1 frt 50 kr.
"	2 " 100 drb. 2 frt 50 kr.
Vad gesztenye magonc	2 " 100 drb. 1 frt 50 kr.
"	3 " 100 drb. 2 frt —
Diófa magonc	2 " 100 drb. 2 frt —
" igen szép példányok 2:50—4 méter magas	10 drb. 2 frt 50 kr.
"	100 drb. 18—32 frt.
Földi-eper palánta (hónapos számóca, Quatres saisons)	100 drb. 1 frt 20 kr.
Dracena indirita szép példányok	2 éves 10 drb. 2 frt 50 kr.
"	2 " 100 drb. 22 frt —

Azonkívül mindenféle díszbokrok mint Deutria, Weigelia, Lonicera, Tamarix, Cornus, Spirea, sárga levelű bodza és orgona.

Megrendelések **Méltóságos gróf Andrássy Géza parnói kertészetéhez Parnó** (posta helyben) intézendők. 1—2

Birtok-eladás.

A nagy-rozvági határban, özvegy Kolos Gyulánét, Diószeghy Idát, Diószeghy Erzsébet és Diószeghy Jolán árváit egyenlő részben s tulajdonjogilag illető szántó és kaszáló illetőleg legelő, összesen $\frac{116}{1200}$ öles hold és 445 □ ölből álló birtok, a helységben lévő belhelyel és az ezen lévő lakházzal együtt örök áron **eladó.**

Venni szándékozók alólirott nál az eladási feltételekről bővebb értesülést nyerhetnek.

S.-A.-Ujhely, 1894. márczius 27.

id. Diószeghy János.

1—3

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.***Horgony-Pain-Expeller**

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvend. Ezen fájdalomcsillapító bedő szőlés valamennyi köszvény, csúsz és tagszagatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztető hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb háziszser általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő háziszsernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony” védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerárához: Richter gyógyszerárához „az arany oroslánhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

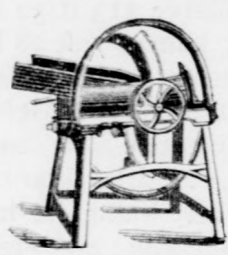
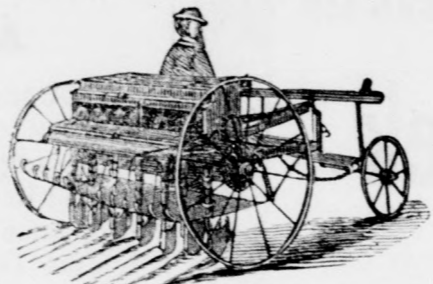

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, vám-utca 12. szám.

Ajánl a t. gazdaközönségnek a tavaszi időnyre szükséges gépeket, nevezetesen szilárdan szerkesztett

könnyű sorvető és szóróvető gépeket, ekéket és boronákat, hengereket, lókapákat stb. továbbá Baker- és magtár-rostákat, mely gyártmányainknak gépgyárunkban állandóan jelentékeny készletét birjuk.

Szállítunk továbbá saját gyártmányu s legjobb szerkezetű szeszgyár- és malom-berendezéseket, gőzgepeket és gőzkazánokat, házi- és egyéb szivattyukat, olajsajtóka és olajmagpörkölőket, elhasznált gépek, különösen

gőzmozgonyok és gőzcséplők

pontos átigazítását és kijavítását legjutányosabban eszközöljük.

Gyártmányaink képes árjegyzékét b. kívántra ingyen és bérmentve küldjük. 4-6

Munkácsi uradalom savanyuvizeinek elárúsítása.

Az aulirt uradalmi igazgatóság tisztelettel közhírré teszi, miszerint az uradalom

„Szolyvai“, „Luh Erzsébet“, „Polenai“ és „Olenyovai“

ásványvizeinek képviselőjét, illetve kizárólagos elárúsítását

Ung, Zemplén, Borsod, Heves és Gömörmegyék területére

Holländer Adolf és fia uraknak

Ungvárt

adta át és kéri a t. cz. közönséget, miszerint ebbeli rendelményeit nevezett céghez intézni sziveskednék.

Schönborn Buchheim Ervin gróf uradalmi igazgatósága Munkácson.

SÁRTORY OSZKÁR fiókja

építőanyagok raktára, és Cementáru gyára Miskolczon, Buza-tér 24. sz.

alánlkozik: **Betonirozás, Csatornázás, Granito-Terrasso padozatok** elkészítésére, **Cement- és mozaik-lapok kövezésére;** elvállal minden a **cement-iparba vágó munkálatokat,** szakértői kivitellel.

A leghiresebb gyártmányu **Portlandi és Román-cement** kapható. 4-10

Kivánatra előleges költségvetéssel szolgál.

Mintalapokat és rajzokat ingyen és bérmentve küld.

2-8

Keil Alajos-féle

PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. Egy kis palack ára 20 kr.

Mindenkor kapható:

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Konyha felszerelések

BEHYNA TESTVÉREK

vas-, fűszer- és bizományi üzlete Sátoralja-Ujhelyt.

Eperjesi cserépkályhák

Rómán és portland **czement**, márvány- és granit **sírkövek bizományi** raktára, ugyszintén **lőpor, lőfegyver** és **lőszerek**, valamint vízhatlan **ponyvák**.

Mindenféle ásványvizek

Kerti és gazdasági magvak eladása.

Garvans-fele kutszivattyuk.

44. sz. e. 894.

A Bodrogközi Tiszaszabályozó társulat elnöke.

MEGHIVÓ.

A folyó 1894. évi április hó 10-én d. e. 10 órakor S.-A.-Ujhelyben a megyeháza nagytermében tartandó rendkívüli közgyűlésben leendő megjelenésre a társulati érdekeltséget felkérem.

Tanácskozás tárgyai:

1. Társulati elnök emlékbeszéde boldogult Báró Sennyey Lajos felett.
2. A társulat székhelyének Király-Helmecze történet áttekintése folytán kiküldött albizottságnak a telekvételre és építésre vonatkozó jelentése, s ebből folyólag 15000 frt építési költség megszavazása.
3. A töltésemelési munkálatok vállalati feltételeinek megbeszélése és megállapítása.
4. Az ezredéves országos kiállításon való részvételből eredő költségek megszavazása.
5. Özv. Csoma Mihályné nyugdíj iránti kérvényének tárgyalása.

Hazafüi üdvözlettel

Perbenyik, 1894. évi márczius hó 25-én.

Gróf Mailáth József s. k.

társulati elnök.

ELSŐ TOKAJI COGNAC-GYÁR TOKAJBAN.

Lajstromozott védjegy
törvényileg védve

Védjegy.
Tokaj város czimere

A

TOKAJI COGNAC

tiszta borból készítve csak akkor valódi ha e védjegy az Ettiquetten, dugón és ólom kupán látható, **enélkül értéktelen utánzat.**

Kapható minden nagyobb üzletben, gyógy-szertárban, kávéházban és vendéglőben s. a. t.

Minőség utólérhetlen

8 kiállításon arany-éremmel kitüntetettve.

A mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozom ezennel, hogy az általam építettett

Metropole szállodát Budapest, Kerepesi-ut 58. sz.

saját kezelésembe vettem át,

Ezen I-ső rangú szálloda, a legújabb kor igényeinek megfelelő kényelemmel be van rendezve, és gyönyörű fekvése által Budapest leg-ellenkebb helyén tűnik ki, azonkívül központi fűtéssel, felvonó-gép (Lift), villamos világítás és fürdővel el van látva és kitünő étteremmel és kávéházzal bir.

Kiszolgálás és világítás nem számítatik fel.

Támaszkodva hosszú éveken át szerzett tapasztalataimra, főtörekvésem lesz minden tekintetben az utazó közönség meglegedését kiérdemelni és kérem az eddig irántam tanusított bizalommal ezen új vállalatomra átruházni kitünő tisztelettel

PETANOVITS JÓZSEF,
szálloda-tulajdonos.